

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do przedmiotu język polski w szkole branżowej

część I

Temat (rozumiany jako lekcja)	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
DZIAŁ: DLACZEGO KSIĄŻKI PRZEDŁUŻAJĄ NAM ŻYCIE?					
1. Wprowadzenie: prezentacja klasowa, omówienie lektur i podręcznika	Uczeń: - wie, jakie są wymagania programowe na poszczególne oceny - zna podręcznik, autora i budowę - przygotowuje metryczkę książki	Uczeń: - wie, jakie są wymagania programowe na poszczególne oceny - zna podręcznik, autora i budowę - przygotowuje metryczkę książki	Uczeń: - wie, jakie są wymagania programowe na poszczególne oceny - zna podręcznik, autora i budowę - przygotowuje metryczkę książki	Uczeń: - podaje propozycje książek wartych przeczytania - podaje listę lektur nadobowiązkowych	Uczeń: - podaje propozycje książek wartych przeczytania - podaje listę lektur nadobowiązkowych
2. Kultura książki	Uczeń: - rozpoznaje nośniki pisma - wie o odkryciu druku i rozwoju techniki drukarskiej - zna pierwszą książkę drukowaną – Biblię Gutenberga - omawia	Uczeń: - definiuje pojęcia: książka rękopiśmienna, gliniane tabliczki, pismo klinowe, hieroglify, pergamin, manuskrypt	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem - definiuje pojęcie wieków średnich - nazywa prototyp książki – kodeksu - podaje przykłady propagujące potrzebę sięgania po książkę	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem - potrafi rozpoznać cechy gatunkowe czytanego tekstu - rozumie znaczenie rozwoju pisma dla człowieka - zna wynalazcę druku	Uczeń: - sprawnie opisuje i wyjaśnia rozwój pisma na przestrzeni wieków - potrafi podać tytuł i omówić pierwszą książkę - zapamiętuje nowe terminy i potrafi rozwiązać krzyżówkę

	powszechność dokumentu elektronicznego - wie o dostępności bibliotek cyfrowych - wyjaśnia, co oznacza pojęcie „kultura książki”			- rozumie potrzebę czytania książek - potrafi omówić znaczenie książki dla rozwoju cywilizacji i każdego człowieka z osobna - potrafi wyszukać i wykorzystać informacje z tekstu	
3. Lekcja w bibliotece	Uczeń: - określa dostępność księgozbioru bibliotecznego w szkole - określa dostępność zapisów multimedialnych i elektronicznych biblioteki szkolnej	Uczeń: - objaśnia pojęcia: sygnatura, księgozbiór podręczny, katalog alfabetyczny, katalog rzeczowy	Uczeń: - potrafi wyszukać i wykorzystać informacje z tekstów - potrafi wyjaśnić znaczenie pojęć: sygnatura, księgozbiór podręczny, katalog alfabetyczny, katalog rzeczowy	Uczeń: - określa dostępność księgozbioru bibliotecznego w szkole - określa dostępność zapisów multimedialnych i elektronicznych biblioteki szkolnej - objaśnia pojęcia i wykorzystuje w swojej wypowiedzi: sygnatura, księgozbiór podręczny, katalog alfabetyczny, katalog rzeczowy - potrafi wyszukać i wykorzystać informacje z tekstów	Uczeń - sprawnie potrafi sporządzić opis bibliograficzny książki - rozumie potrzebę czytania książek - potrafi wyszukać i wykorzystać informacje z tekstów
4. Polszczyzna bez	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

tajemnic: akcent wyrazowy i pisownia „ż”, „rz”	- akcentuje wyraz w czasie wymawiania - wykonuje zadane ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów	- za pomocą słownika definiuje pojęcie akcentu paroksytonicznego - definiuje pojęcie intonacji - wyjaśnia zasadę pisowni wyrazów z „ż”, „rz” - wskazuje wyjątki w pisowni czynności i formach	- stosuje właściwe zasady pisowni „ż”, „rz” - potrafi wskazać wyjątki od zasad pisowni „ż”, „rz” i podaje przykłady - zna zasady ortograficzne wymiany pisowni „ż”: ż-g, ż-dz, ż-h, ż-z, ż-x, ż-s - zna występowanie ż po literach: e, l, ł, - wie, że „ż” jest częścią partykuły „nie” - zna zasady ortograficzne wymiany pisowni „rz” na „r” - wie, że „rz” występuje w wyrazach, w których dawniej zachodziła wymiana na „r”	- rozumie czytany tekst - potrafi sprawnie i prawidłowo akcentować wyrazy - potrafi wyjaśnić pojęcie akcentu paroksytonicznego - potrafi zdefiniować pojęcie akcentu wyrazowego	- sprawnie i biegle omawia czytany tekst - analizuje podane przykłady
5. Kultura czytania	Uczeń: - czyta zadany fragment tekstu - przy pomocy nauczyciela analizuje	Uczeń: - określa funkcjonowanie mitu w społeczeństwie	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem fragment eseju Umberto Eco –	Uczeń: - rozumie, dlaczego warto czytać książki - rozumie, co również kształtuje świadomość	Uczeń: - rozumie i sprawnie wyjaśnia, dlaczego warto czytać książki - rozumie i sprawnie

	tekst	- szuka argumentów przemawiających za korzyściami płynącymi z czytania - szuka wiadomości z kraju i ze świata	„Dlaczego książki przedłużają nam życie?” - rozumie sentencję wydawcy - przegląda witryny internetowe - poszukuje i odpowiada na pytanie, co kształtuje pamięć i tożsamość społeczeństw	człowieka - potrafi wygłosić, zapisać argumenty przemawiające za korzyściami płynącymi z czytania książek - potrafi określić, co kształtuje pamięć i tożsamość społeczeństw - poszukuje atrakcyjnych dla siebie: książek, czasopism	wyjaśnia, co również kształtuje świadomość człowieka - potrafi wygłosić, zapisać argumenty przemawiające za korzyściami płynącymi z czytania książek - rozumie i wyjaśnia, co znaczy powiedzenie: kto czyta, ten żyje wielokrotnie
DZIAŁ 2. AMOR VINCIT OMNIA – MIŁOŚĆ ZWYCIĘŻA WSZYSTKO					
6. W świecie cywilizacji antycznej	Uczeń: - podaje przykłady najważniejszych osiągnięć kultury greckiej - swoimi słowami określa świat antyczny	Uczeń: - poszukuje wyjaśnienia znaczenia związków frazeologicznych pochodzących z mitologii - określa najważniejsze osiągnięcia kultury greckiej	Uczeń: - ukazuje miłość jako jeden z najstarszych i najbardziej wzruszających motywów literackich - wpływ cywilizacji greckiej i rzymskiej na rozwój kultury śródziemnomorskiej - omawia wszechobecną łacinę - definiuje złoty okres sztuki greckiej – klasycyzm - omawia przejęcie przez Rzymian wzorca	Uczeń: - rozumie znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z mitologii - wyjaśnia znaczenie sformułowania: złoty okres sztuki greckiej - potrafi omówić najważniejsze osiągnięcia kultury greckiej - potrafi omówić przejęcie przez Rzymian wzorca kultury ateńskiej,	Uczeń: - potrafi wskazać obecność łaciny w dzisiejszych czasach - potrafi nazwać słynne starożytne budowle - czyta tekst opisujący świat kultury antycznej

			kultury ateńskiej	podając przykłady - uzasadnia ideę klasycznego piękna	
7. Mityczni kochankowie: Orfeusz i Eurydyka	Uczeń: - czyta zadany tekst mitu - rozpoznaje sposób kreowania świata przedstawionego i bohaterów - wypowiada się na temat wymienionych bohaterów	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem historię o Orfeuszu i Eurydyce - korzysta z zasobów księgozbioru, słownika frazeologicznego lub Internetu - poszukuje wyjaśnienia znaczenia związków frazeologicznych pochodzących z mitologii	Uczeń: - rozpoznaje cechy gatunkowe tekstu - odczytuje sens mitu - ocenia postaci, wartościuje ich postawy - wyszukuje informacje o bóstwach i postaciach mitycznych	Uczeń: - potrafi wyszukać informacje w tekście - wyjaśnia trudności, jakie musiał pokonać Orfeusz - potrafi ocenić postawę Orfeusza - wypowiada się poprawnie, zwracając uwagę na dbałość kompozycji wypowiedzi ustnej - sporządza notatkę, formułuje wnioski	Uczeń: - sprawnie wskazuje wyznaczniki mitów - wskazuje wyznaczniki prawdziwej miłości - wyjaśnia powody atrakcyjności bohaterów
8, 9. Literacka para wszech czasów: Tristan i Izolda	Uczeń: - opowiada zapamiętane fragmenty legendy - charakteryzuje bohaterów legendy - wypowiada się na temat wymienionych bohaterów	Uczeń: - dokonuje streszczenia fragmentu legendy „Dzieje Tristana i Izoldy” - opowiada o rozwoju uczucia Tristana i Izoldy	Uczeń: - na podstawie tekstu układa plan wydarzeń - ocenia postaci, wartościuje ich postawy - wyjaśnia symbolikę występującą w romansie	Uczeń: - wyjaśnia tragizm Tristana i Izoldy - tworzy syntetyczną notatkę, poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - potrafi ocenić i	Uczeń: - nawiązuje do słynnych kochanków Romea i Julii - potrafi scharakteryzować losy słynnych par

			- wskazuje funkcjonalne cytaty - wyjaśnia znaczenie terminów: akcja, fabuła, wątek, epizod - opowiada historię Romea i Julii - analizuje i interpretuje wiersz C. K. Norwida „W Weronie” - charakteryzuje losy słynnych literackich par	- wartościować postępowanie bohaterów - potrafi odczytać symboliczną wymowę utworu - podaje wyznaczniki rodzaju literackiego	
10. <i>Snuć miłość... poezję</i>	Uczeń: - podaje podstawowe pojęcia: podmiot liryczny, sonet - swoimi słowami przedstawia różne koncepcje miłości - podaje przykłady z lekcji, mówiące o miłości	Uczeń: - czyta teksty liryczne - wskazuje cechy sonetu - podaje, jakie wartości nakazuje miłować poeta - podaje cechy poezji barokowej - czyta głośno z odpowiednią dykcją	Uczeń: - analizuje i interpretuje teksty M. Sępa Szarzyńskiego Sonet V „O nietrwalej miłości świata tego” i W. Szymborskiej „Miłość szczęśliwa” - wykorzystuje podstawowe pojęcia: podmiot liryczny, sonet, wiersz wolny - prowadzi dyskusję na temat wymowy utworów - charakteryzuje uniwersalną wymowę	Uczeń: - potrafi analizować i interpretować wskazane teksty - poprawnie posługuje się terminami: sonet, budowa wiersza, antyteza - wyjaśnia stosunek ludzi do zakochanych - wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź - dba o poprawność wypowiedzi ustnej - bierze udział w dyskusji	Uczeń: - dostrzega wartości uniwersalne - charakteryzuje styl pisarski W. Szymborskiej - aktywnie uczestniczy w dyskusji - potrafi przewodzić w dyskusji - zabiera głos w dyskusji na temat miłości

			utworów - uzasadnia, czy utwór „Miłość szczęśliwa” jest pochwałą czy naganą miłości - czyta głośno z odpowiednią dykcją i intonacją	- poprawnie konstruuje notatkę - poetyckie ujęcie miłości konfrontuje ze swoimi przemyśleniami	
11. Miłość – wieczna tęsknota	Uczeń: - czyta tekst liryczny - wykorzystuje podstawowe pojęcia: nadawca, odbiorca - podejmuje próbę określenia definicji miłości - definiuje dobro i zło - określa, jaki obraz miłości przedstawiają omawiane utwory literackie	Uczeń: - określa sytuację liryczną we wszystkich analizowanych tekstach - określa, co jest przedmiotem wspomnień - wykorzystuje podstawowe pojęcia: nadawca, odbiorca, sytuacja liryczna - interpretuje motywy tęsknoty i miłości	Uczeń: - analizując teksty, opiera je o konteksty biograficzne - uwzględnia symbolikę utworów - odczytuje przesłanie utworów - wartościuje postawy - wyjaśnia, na czym polega niemoc człowieka zakochanego - określa uczucia podmiotu lirycznego - określa, jakie znaczenie dla opisu rozłąki z ukochaną ma symbol „białego gołębia smutku” - podaje definicję anafory	Uczeń: - potrafi określić sytuację liryczną - wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź - dba o poprawność wypowiedzi ustnej - bierze udział w dyskusji - potrafi dostrzec symbolikę utworów - poprawnie odczytuje sens i przesłanie utworów - poprawnie wartościuje postawy - bierze udział w dyskusji nad rolą tęsknoty w ukazywaniu motywu miłości - samodzielnie układa	Uczeń: - potrafi analizować i interpretować wskazane teksty - sprawnie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź - sprawnie odczytuje sens i przesłanie utworów - bierze aktywny udział w dyskusji nad rolą tęsknoty w ukazywaniu motywu miłości - zabiera głos w dyskusji: dlaczego miłość jest ważna w życiu człowieka

			- wyjaśnia, jakie znaczenie ma wiązanka mimozy - dyskutuje nad rolą tęsknoty w ukazywaniu motywu miłości - układa własną definicję tęsknoty	własną definicję tęsknoty	
12. Język miłości	Uczeń: - podejmuje pracę ze słownikiem - podejmuje próbę określenia języka nadawcy - głośno czyta fragmenty tekstów - omawia różne koncepcje miłości	Uczeń: - określa język nadawców - wyraża opinię na temat współczesnego języka uczuć - zna i omawia akt komunikacji językowej - czyta tekst literacki z odpowiednią dykcją	Uczeń: - omawia motywy miłości szczęśliwej i nieszczęśliwej - wykorzystując słowniki, określa zabiegi językowe, wyodrębnia style wypowiedzi - podejmuje próbę udziału w dyskusji	Uczeń: - potrafi nazwać i zdefiniować rodzaje stylów funkcjonalnych, w tym cechy stylu artystycznego - bierze udział w dyskusji i potrafi podać cechy stylu polszczyzny potocznej i porównać z cechami stylu artystycznego - wskazuje zasadnicze różnice między stylem potocznym a artystycznym - posiada świadomość językową	Uczeń: - z dowolnego tekstu potrafi wybrać złotą myśl o miłości i uzasadnić swój wybór - sprawnie definiuje różne style wypowiedzi - swoje przemyślenia i refleksje przedstawia w wypowiedzi pisemnej
12. Polszczyzna bez tajemnic: style języka (temat połączony z	Uczeń: - omawia motywy miłości szczęśliwej i nieszczęśliwej	Uczeń: - wyraża opinię na temat współczesnego	Uczeń: - z dowolnego tekstu potrafi wybrać złotą myśl o miłości i	Uczeń: - potrafi nazwać i zdefiniować rodzaje stylów funkcjonalnych,	Uczeń: - bierze udział w dyskusji i potrafi podać cechy stylu polszczyzny

poprzednim)	- określa język nadawców	języka uczuć - wykorzystując słowniki, określa zabiegi językowe, wyodrębnia style wypowiedzi - referuje poznane utwory w rozdziale - przygotowuje wypowiedź pisemną - poezja uczuć intymnych – jak mówić o uczuciach	uzasadnić swój wybór - posługuje się kryterium miłości szczęśliwej i nieszczęśliwej - zabiera głos w dyskusji	w tym cechy stylu artystycznego - wskazuje zasadnicze różnice między stylem potocznym a artystycznym - potrafi wskazać główne cechy języka poetyckiego miłości - układa życzenia walentynkowe	potocznej i porównać z cechami stylu artystycznego - posiada świadomość językową - potrafi porównać poetycki język miłości z językiem współczesnej młodzieży
DZIAŁ 3. PIEŚŃ OJCZYSTA					
13. W świecie cywilizacji średniowiecza	Uczeń: - definiuje pojęcie: epoka literacka - podaje cechy epoki średniowiecza - podaje cechy idealnego rycerza, władcy, ascety	Uczeń: - wskazuje trzy wzorce osobowe: dzielnego rycerza, sprawiedliwego władcy, pobożnego ascety - podaje cechy stylu romańskiego - podaje cechy stylu gotyckiego	Uczeń: - charakteryzuje kulturę łacińską (zachodnią) - charakteryzuje kulturę grecką (wschodnią)	Uczeń: - analizuje cechy epoki - charakteryzuje wzorce osobowe	Uczeń: - analizuje zjawiska zachodzące podczas tworzenia się kultury - podaje przykłady architektury średniowiecza
14. „Bogurodzica” – narodowa relikwia	Uczeń: - wymienia prośby, jakie kieruje średniowieczny	Uczeń: - korzystając z podanych objaśnień, zastępuje	Uczeń: - wymienia archaizmy występujące w utworze na język	Uczeń: - analizuje wizerunek Maryi ukazany w „Bogurodzicy”	Uczeń: - porównuje tekst średniowieczny ze współczesną

	poeta do Maryi - czyta ze zrozumieniem tekst „Bogurodzicy” - podaje czas powstania utworu	archaizmy współczesnymi wyrazami - podejmuje dyskusję na temat zasad, które wyznawał człowiek średniowiecza - wymienia środki stylistyczne charakteryzujące Maryję - wyjaśnia pojęcie archaizmu, podaje przykłady - określa funkcję utworu, jaką pełnił on w XV w.	współczesny - wskazuje środki stylistyczne użyte w utworze - dostrzega symbolikę utworu - określa miejsce „Bogurodzicy” w literaturze i kulturze polskiej	- podaje podmiot liryczny utworu - wskazuje na znaczenie religijne i narodowe utworu dla społeczeństwa polskiego – relikwii dla narodu polskiego - podaje środki stylistyczne charakteryzujące Maryję: epitety, synonimy, wskazuje apostrofę	polszczyzną - rozumie definicję archaizmu i odnajduje go w tekście - podkreśla ważność i funkcjonowanie motywu deesis w literaturze i malarstwie - wskazuje na istotę Maryi w twórczości średniowiecznej
15. Bogurodzica w poezji: literackie nawiązania	Uczeń: - analizuje i porównuje teksty - podaje elementy symboliczne występujące w tekstach - podaje czas powstania utworu	Uczeń: - wskazuje podmiot liryczny i jego prośby - potrafi wyjaśnić powody przywoływania postaci Matki Bożej w poezji pisanej pod zaborami i w czasie II wojny światowej	Uczeń: - wskazuje na apostrofy, różnice i podobieństwa między nimi - odczytuje teksty głośno, z odpowiednią dykcją i intonacją	Uczeń: - potrafi wskazać i dokonać analizy podmiotu lirycznego - potrafi znaleźć w tekście archaizmy - dyskutuje na temat tradycji narodowych	Uczeń: - wyjaśnia religijną funkcję utworu i jego narodowe znaczenie - rozumie potrzebę manifestowania swojej narodowości - podejmuje rozważania na temat stylizacji modlitwy

16. Hymn Unii Europejskiej	Uczeń: - formułuje dłuższą wypowiedź na temat roli hymnu narodowego - podaje elementy symboliczne w utworze	Uczeń: - potrafi samodzielnie znaleźć informacje na temat historii hymnu UE - porównuje poznane wcześniej teksty i wskazuje uniwersalizm utworów - dobiera odpowiednie argumenty	Uczeń: - dostrzega wartości, do których odwołuje się Schiller w „Odzie do radości” - podaje przyczyny popularności utworu	Uczeń: - potrafi samodzielnie zdobyć wiedzę na temat historii hymnu UE - potrafi sformułować poprawną wypowiedź pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - dobiera przekonujące i logiczne argumenty	Uczeń: - dostrzega uniwersalizm utworu - wygłasza własny sąd na temat współpracy narodów europejskich
17. Poezja patriotyczna	Uczeń: - rozumie przesłanie utworów - określa wartości płynące z utworów - interpretuje omawiane wiersze	Uczeń: - dostrzega specyfikę utworu W. Broniewskiego - analizuje tekst i dostrzega w tekście cechy apelu	Uczeń: - potrafi dostrzec cechy wiersza – apelu - dokonuje analizy i interpretacji omawianych utworów	Uczeń: - interpretuje utwory w kontekście historycznoliterackim - potrafi sformułować poprawną wypowiedź pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - logicznie interpretuje utwory	Uczeń: - wyjaśnia rolę wtrąceń w wierszu K.I. Gałczyńskiego - określa cechy poetyki - określa nastrój czasów, kiedy powstały utwory
18. Polszczyzna bez tajemnic: interpunkcja	Uczeń: - posługuje się poprawną polszczyzną	Uczeń: - stosuje znaki w wyrażaniu emocji - uzupełnia podany	Uczeń: - potrafi zastosować znaki interpunkcyjne	Uczeń: - uzasadnia ich funkcję - używa znaków interpunkcyjnych w	Uczeń: - posiada świadomość językową - podaje przykłady

		tekst odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi		akcie komunikacji językowej - potrafi logicznie uzupełnić tekst znakami interpunkcyjnymi	działań związanych z promowaniem poprawności językowej
19, 20. Literatura w służbie ojczyźnie	Uczeń: - ocenia bohatera – Ordoną, wartościuje jego czyn - określa charakter utworu	Uczeń: - rozumie rolę sprawozdania - dostrzega użycie środków artystycznych - rozumie istotę rusyfikacji na ziemiach polskich - ocenia i wartościuje postawy bohaterów Żeromskiego - rozumie, dlaczego recytacja wiersza Mickiewicza wzbudziła silne reakcje u zaborcy - określa rolę literatury patriotycznej	Uczeń: - prezentuje swoje przemyślenia w formie rozprawki na zadany temat - wyjaśnia mitologizm odnoszący się do bezcelowego trudu wynaradawiania polskości - charakteryzuje język utworu - określa idee i postawy bohaterów	Uczeń: - podaje argumenty – logicznie podsumowuje swoją wypowiedź - rozumie rolę literatury patriotycznej na przestrzeni wieków - potrafi odwołać się do poznanych wcześniej utworów o tematyce patriotycznej	Uczeń: - stawia tezę dotyczącą tradycji patriotycznych i ich znaczenia dla historii ojczyzny - uzasadnia istotę rusyfikacji na ziemiach polskich - rozpoznaje rolę cytowania jednego utworu w drugim – intertekstualność - podejmuje dyskusję na temat honoru - określa widzenie świata
DZIAŁ 4. NAJWIĘKSZA JEST MIŁOŚĆ MATKI					
21. „Żale Matki	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<i>Boskiej pod krzyżem” – arcydzieło liryki średniowiecznej</i>	- próbuje zinterpretować słowa Jezusa przemawiającego z krzyża - omawia uczucia podmiotu lirycznego - wskazuje adresatów utworu	- analizuje teksty o tematyce maryjnej - przedstawia obraz Matki Bożej ukazany w utworach - porównuje dwa ostatnie wersy „Żalów Matki Boskiej pod krzyżem” z fragmentem Pisma Świętego	- dostrzega ludzki wymiar cierpienia Matki Bożej - podejmuje dyskusję na temat cierpienia	- dostrzega popularność motywu maryjnego - rozumie znaczenie terminu misterium - podaje argumenty, logicznie podsumowuje swoją wypowiedź	- definiuje nurt literatury apokryficznej - wskazuje na użyte w utworze archaizmy i wyjaśnia je
22. Pieta – motyw cierpiącej matki w literaturze i sztuce	Uczeń: - ocenia zachowanie Maryi - analizuje fragmenty przedstawiające macierzyńską troskę o syna - nazywa uczucia matki	Uczeń: - analizuje i interpretuje utwór liryczny - analizuje i porównuje obraz Matki Bożej z wcześniej poznanymi utworami - wskazuje różnice i podobieństwa w malarstwie G. Belliniego i Michała Anioła	Uczeń: - potrafi wskazać archaizmy - wyjaśnia znaczenie symboli biblijnych - podejmuje dyskusję na temat cierpienia - opisuje przeżycia wewnętrzne	Uczeń: - potrafi interpretować utwory w kontekście kulturowym - potrafi oceniać i wartościować religijną wymowę symboliki piety - potrafi sformułować poprawną wypowiedź pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym	Uczeń: - poprawnie definiuje motyw obecny w literaturze i sztuce - poprawnie definiuje motyw deesis
23. Polszczyzna bez tajemnic: biblizmy	Uczeń: - przedstawia	Uczeń: - ma świadomość	Uczeń: - swobodnie korzysta	Uczeń: - potrafi pracować	Uczeń: - potrafi operować

	zebrane informacje na temat biblizmów - poszukuje wyjaśnienia znaczenia związków frazeologicznych	zróżnicowania związków frazeologicznych - wyjaśnia pojęcie związku frazeologicznego - podaje przykłady związków frazeologicznych	ze słownika - zabiera głos w dyskusji na temat obecności związków frazeologicznych w polszczyźnie potocznej i literackiej	samodzielnie frazeologicznego i Internetu - wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź	odpowiednim słownictwem z kręgu kulturowego
24. Do Matki Polki – macierzyństwo w literaturze	Uczeń: - rozumie, jakie cechy charakteru syna powinna kształtować matka - określa czas powstania utworu - nazywa uczucia matki - zauważa kontekst historyczny utworu - charakteryzuje podmiot liryczny i adresata	Uczeń: - dostrzega związek między czasem powstania utworu a jego przesłaniem - dostrzega pojawiający się motyw cierpiącej matki w dotychczas poznanych utworach - rozumie pojęcie motywu literackiego - określa nastrój utworu	Uczeń: - wykorzystuje do interpretacji utworu kontekst historyczny - wskazuje na zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego - opisuje przeżycia wewnętrzne matki - argumentuje wykorzystanie motywu matki cierpiącej	Uczeń: - potrafi wnioskować i określać cechy syna Matki Polki - potrafi określić zabarwienie emocjonalne wypowiedzi podmiotu lirycznego - tworzy konstruktywną wypowiedź - tworzy notatkę z lekcji	Uczeń: - potrafi interpretować utwór zgodnie z kontekstem historycznym
25, 26. Matka odchodzi – literackie świadectwo miłości do matki	Uczeń: - rozpoznaje sposób kreowania świata przedstawionego - nazywa uczucia	Uczeń: - wymienia cechy prozy poetyckiej - zwraca uwagę na obecność i wpływ	Uczeń: - dostrzega apel do rodziców opuszczonych dzieci - po przeczytaniu	Uczeń: - wartościuje i ocenia postawy - wykorzystuje do interpretacji elementy	Uczeń: - w czasie interpretacji dostrzega kontekst biograficzny

	matki - określa czas powstania utworu	na tekst znaków interpunkcyjnych - rozważa problem opuszczonych rodziców	tekstu określa uczucia i emocje autora - orientuje się w biografii autora	znaczące – tytuł, „groźba matki”, - konstruuje logiczną i spójną wypowiedź	
DZIAŁ 5. JESTEM CZŁOWIEKIEM I NIC, CO LUDZKIE, NIE JEST MI OBCE					
27. W świecie cywilizacji odrodzenia	Uczeń: - wyjaśnia, że odrodzenie to epoka odkryć - określa ramy czasowe epoki - podaje przykłady odkryć epoki	Uczeń: - analizuje zdanie Terencjusza „Jestem człowiekiem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce”, które stało się mottem epoki - wyjaśnia pochodzenie nazwy epoki odrodzenia - wyjaśnia pojęcie humanizmu - określa pojęcie horacjanizmu - dyskutuje na temat antycznych kanonów piękna	Uczeń: - omawia cechy człowieka renesansu - odkrywa przesłanie ideowe epoki - definiuje epikureizm i stoicyzm - wyjaśnia, co kryje się pod pojęciem „szkoły ateńskiej”	Uczeń: - analizuje znaczenie człowieka w epoce renesansu - objaśnia dorobek kultury renesansu - przedstawia zasady horacjanizmu	Uczeń: - dostrzega nawiązania renesansu do starożytności
28. Po radosnej stronie życia	Uczeń: - definiuje renesansową radość życia - określa ramy	Uczeń: - analizuje i interpretuje tekst zgodnie z renesansowymi	Uczeń: - cytuje i wartościuje renesansowe ideały - dostrzega nawiązanie pieśni J.	Uczeń: - operuje słownictwem z kręgu tematycznego - ocenia i wartościuje proponowany model	Uczeń: - potrafi wyszukać i wykorzystać informacje płynące z tekstu - cytuje funkcjonalne

	czasowe epoki - podaje przykłady radosnych zachowań człowieka - wymienia korzyści płynące z radości życia	ideami - odczytuje propozycje Kochanowskiego na radosne przejście przez życie - wskazuje na propozycję poety osiągnięcia uznania wśród twórców	Kochanowskiego do obrazu Giorgione „Koncert wiejski” - określa renesansowy pogląd na świat	życia - zabiera głos w dyskusji	fragmenty
29. "Nie lada piórem opatrzeni..." – Horacy i Jan Kochanowski	Uczeń: - ocenia i wartościuje postawę poety - wskazuje na epoki, z których wywodzą się poeci - określa cechy epoki	Uczeń: - dokonuje analizy i interpretacji porównawczej utworów literackich - wskazuje podobieństwa w warstwie słownej i tematycznej utworów	Uczeń: - interpretuje myśl Horacego „non omnis moriar” - wyjaśnia znaczenie symboli: Melpomena, laur poetycki	Uczeń: - potrafi wygłosić swoje stanowisko na temat poezji i roli poety w dobie renesansu - wskazuje podobieństwa i różnice w omawianych tekstach - pisząc rozprawkę, stosuje się do zasad - potrafi formułować wnioski - zabiera głos w dyskusji	Uczeń: - podczas analizy uwzględnia kontekst biograficzny - potrafi wartościować i oceniać postawę Horacego i Kochanowskiego
30. Humanizm	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

„Fraszek” Jana Kochanowskiego	- dostrzega wady i ludzkie słabości - określa humanizm i jego wartości - określa ramy czasowe epoki	- charakteryzuje humanizm jako prąd umysłowy ukierunkowany na sprawy ludzkie - dostrzega ponadczasowe wartości omawianych utworów - charakteryzuje topos świata – teatru - wskazuje na elementy refleksyjności i przemijania - dostrzega pochwałę życia w bliskości i zgodzie z naturą	- omawia rolę człowieka w świecie w nawiązaniu do toposu świata – teatru i człowieka – marionetki	- potrafi przygotować wypowiedź ustną - potrafi zaprezentować wykonanie swojego zadania na forum klasy - formułuje wnioski - definiuje renesansową filozofię życia - podaje główne idee epoki renesansu - definiuje epikureizm	- dostrzega w utworach elementy biograficzne poety - dostrzega symbolikę pojawiającą się w omawianych utworach
31. Recytacja	Uczeń: - potrafi opanować wybrany fragment utworu	Uczeń: - zna kilka wybranych tytułów fraszek Jana Kochanowskiego - zna przesłanie utworów	Uczeń: - wygłasza z pamięci wybrany utwór	Uczeń: - potrafi opanować wybrany tekst na pamięć - recytuje wybraną fraszkę - potrafi występować publicznie	Uczeń: - potrafi opanować wybrany tekst na pamięć - recytuje wybraną fraszkę - potrafi występować publicznie - dba o prawidłową emisję głosu oraz

					prawidłową artykulację utworu poetyckiego
32. Odrodzeniowa autobiografia	Uczeń: - omawia działalność Jana Kochanowskiego - określa ramy czasowe epoki - charakteryzuje najważniejsze cechy epoki	Uczeń: - podaje funkcjonalne cytaty - dostrzega wszechstronny rozwój poety	Uczeń: - wyszczególnia miejsca, do których dotarł poeta - dokonuje interpretacji biograficznej utworu poetyckiego	Uczeń: - potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę - dba o poprawność językową	Uczeń: - tworzy biogram poety - redaguje notatkę
32. Polszczyzna bez tajemnic – jak napisać dobre CV? – (część druga lekcji)	Uczeń: - rozumie i dopasowuje dane do oferty zatrudnienia	Uczeń: - używa literackiej polszczyzny - potrafi napisać swoje CV	Uczeń: - pamięta o spełnieniu wymogów formalnych pracodawcy, zamieszczając klauzulę o ustawie o ochronie danych osobowych	Uczeń: - doskonalą się w tworzeniu pisma użytkowego - dba o układ chronologiczny CV	Uczeń: - dba o poprawność językową - stosuje się do zasad poprawnego pisania CV
33. Humanistyczna wizja cierpienia	Uczeń: - dostrzega motyw dziecka - określa czas epoki - podaje cechy epoki - nazywa uczucia podmiotu lirycznego	Uczeń: - analizuje i interpretuje utwór poetycki - dostrzega motyw śmierci - poszukuje odpowiedzi na określenie stanu	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie uniwersalizmu - dostrzega w tekście elementy biograficzne poety - wyjaśnia tematykę trenu	Uczeń: - podaje informacje o stanie ducha ojca po stracie dziecka - podaje definicję trenu - potrafi wygłosić poprawną wypowiedź pod względem językowym, licznym i	Uczeń: - wskazuje językowe środki wyrazu - dostrzega autobiografizm trenów Kochanowskiego

		uczuciowego ojca po stracie dziecka		kompozycyjnym	
34. Człowiek i Stwórca	Uczeń: - określa temat psalmu - analizuje i interpretuje tekst literacki - określa stosunek poety do Stwórcy	Uczeń: - dostrzega elementy renesansowego postrzegania świata - ocenia i wartościuje postawę poety	Uczeń: - dostrzega i wskazuje funkcjonalne cytaty, mówiące o wierze w Boga	Uczeń: - definiuje renesansową filozofię życia - potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę - samodzielnie konstruuje notatkę - dba o poprawność językową	Uczeń: - dostrzega kontekst historycznoliteracki - dostrzega ponadczasowe wartości omawianego utworu
35. „Rzecz czarnolesska” po latach	Uczeń: - analizuje i określa problematykę utworu - wykorzystuje zdobytą wiedzę na temat twórczości Jana Kochanowskiego - orientuje się w biografii Kochanowskiego	Uczeń: - potrafi wykorzystać do interpretacji utworu element znaczący, np. tytuł - potrafi omówić tematykę fresków Kaplicy Sykstyńskiej	Uczeń: - określa miejsce Kochanowskiego wśród poetów - określa podmiot liryczny - sprawnie wskazuje funkcjonalne cytaty	Uczeń: - potrafi przygotować i wygłosić wypowiedź na temat miejsca Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej - wymienia gatunki literackie uprawiane przez poetę - wskazuje tytuły utworów, w których pojawiły się motywy: dziecka, Boga, poezji, przyrody, zabawy, ogrodu, śmierci, poety	Uczeń: - potrafi określić i ocenić wpływ dorobku Kochanowskiego na literaturę polską - potrafi wyjaśnić, dlaczego poeci odwołują się i nawiązują do twórczości Kochanowskiego
DZIAŁ 6. DYLEMATY WŁADZY					
36. W świecie cywilizacji baroku	Uczeń: - określa ramy czasowe epoki	Uczeń: - wypowiada się na temat pytań	Uczeń: - definiuje odkrywcze teorie epoki baroku	Uczeń: - porównuje i dostrzega różnice między epoką	Uczeń: - sprawnie podaje uniwersalne

	- określa wyznaczniki światopoglądu epoki - wyróżnia nurty sztuki i literatury barokowej	zadawanych przez człowieka baroku: pytanie o cel życia, porządek świata, miejsce człowieka w świecie - rozpoznaje inspiracje sztuki barokowej	- ogólnie charakteryzuje nurty sztuki i literatury barokowej	renesansu i baroku - określa cechy sztuki baroku - definiuje nurt dworski i sarmacki - podejmuje dyskusję na temat istoty władzy i chęci sprawowania jej przez ludzi	mechanizmy kierujące rządzącymi - potrafi porównać cechy literatury renesansu i baroku
37. Dramat jako gatunek literacki	Uczeń: - czyta fragment tekstu - analizuje i interpretuje fragment tekstu - wskazuje funkcjonalne cytaty	Uczeń: - potrafi zdefiniować didaskalia - układa plan wydarzeń „Makbeta” - potrafi podać cechy dramatu szekspirowskiego	Uczeń: - rozumie i określa motywy zbrodni - wyjaśnia i dzieli postaci na rzeczywiste i nadprzyrodzone - dostrzega i omawia uniwersalną historię ludzkich słabości	Uczeń: - potrafi analizować fragment „Makbeta” - wartościuje i ocenia postępowanie Makbeta - uzasadnia tragizm bohatera	Uczeń: - podejmuje dyskusję na temat istoty człowieczeństwa - uzasadnia uniwersalizm dramatu
38. Kim jest Makbet? – O tytułowym bohaterze dramatu	Uczeń: - pracuje samodzielnie z tekstem - opiera się na tekście	Uczeń: - samodzielnie wykonuje ćwiczenia - określa główną myśl utworu	Uczeń: - wypowiada się na temat bohatera dramatu - potrafi stworzyć własną wypowiedź pisemną	Uczeń: - potrafi analizować fragment „Makbeta” - potrafi charakteryzować wybranych bohaterów - potrafi streścić wybrany akt	Uczeń: - podaje motywy ich postępowania - tworzy portret psychologiczny Makbeta
39. Dramat żądzy władzy. Dyskusja	Uczeń: - potrafi samodzielnie	Uczeń: - operuje podstawowym	Uczeń: - w kilku zdaniach potrafi publicznie	Uczeń: - bierze aktywny udział w dyskusji	Uczeń: - wartościuje i ocenia postępowanie

	dokonać oceny postępowania bohatera - potrafi ukazać mechanizmy ludzkich ambicji w dążeniu do władzy	słownictwem z kręgu tematycznego - określa tematykę i problematykę utworu	wygłosić swój sąd - potrafi dzielić się swoimi refleksjami na temat władzy	- podejmuje dyskusję na temat istoty człowieczeństwa - uzasadnia tragizm bohatera - uzasadnia uniwersalizm dramatu	człowieka dążącego za wszelką cenę do władzy - jest świadomy odpowiedzialności i niebezpieczeństwa, jakie niesie za sobą władza
40. Mechanizmy władzy w powieści „Władca much” Williama Goldinga	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem fragment tekstu - analizuje i interpretuje tekst kultury - rozpoznaje nadawcę i adresata tekstu	Uczeń: - odczytuje sens czytanego tekstu - ocenia i wartościuje, według jakich reguł bohaterowie wybierają wodza - określa elementy świata przedstawionego	Uczeń: - odwołuje się do własnych przemyśleń - dzieli się swoimi refleksjami na temat władzy - dzieli się swoimi refleksjami na temat stosunków międzyludzkich	Uczeń: - przedstawia w formie pisemnej kryteria wyboru wodza - prezentuje swoją opinię na forum klasy	Uczeń: - charakteryzuje myślenie stereotypowe w odniesieniu do Prosiaczka - omawia uniwersalną wymowę fragmentu powieści
41. Ideal władcy. Makbet contra Malcolm	Uczeń: - dokonuje analizy rządów Makbeta - podaje cechy Makbeta jako władcy	Uczeń: - ocenia, wartościuje i wymienia cechy dobrego władcy - formułuje główną myśl dramatu	Uczeń: - podaje motywy, jakimi kierują się ludzie w drodze po władzę - definiuje pojęcie tragizmu	Uczeń: - wygłasza swój sąd na temat wartości obowiązujących w polityce - wskazuje na uniwersalizm problemu władzy	Uczeń: - zabiera głos w dyskusji na temat aktualności „Makbeta” - sprawnie opowiada sytuację opisaną w dramacie
42. Władza a naród (Jak zostać królem?)	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem	Uczeń: - potrafi interpretować tytuł	Uczeń: - rozpoznaje funkcję ironii poetyckiej	Uczeń: - poprawnie i sprawnie odczytuje sens utworu	Uczeń: - dostrzega związek między tytułem a

	fragment powieści - potrafi analizować i interpretować tekst kultury	utworu w powiązaniu z treścią - określa elementy świata przedstawionego	- rozpoznaje stylistykę utworu	- rozpoznaje motyw przewodni - podaje i charakteryzuje kryterium, którym kierowali się poddani w wyborze króla - wygłasza swoją opinię	problematyką utworu - zabiera głos w dyskusji na temat roli społeczeństwa przy wyborze władcy
43. <i>Niebezpieczeństwa tyranii w „Powrocie konsula” Zbigniewa Herberta oraz według Czesława Miłosza „Który skrzywdziłeś...”</i>	Uczeń: - poddaje analizie i interpretacji utwór poetycki - określa przesłanie utworu - dostrzega cechy i charakteryzuje prokonsula	Uczeń: - nawiązuje do stylizacji antycznej - wypowiada się na temat niebezpieczeństwa tyranii - wartościuje i ocenia postawę prokonsula	Uczeń: - określa uniwersalną wymowę utworu - potrafi porównać omawiane utwory - analizuje i definiuje tyranie na dworze cesarza	Uczeń: - wymienia mechanizmy działania tyranii - określa typy ludzkie - samodzielnie pisze rozprawkę na temat „Władza – przekleństwo czy błogosławieństwo?” - określa zadania, jakie stawia przed adresatem Cz. Miłosz - określa rolę gromady błaznów, którzy dopuszczają się krzywdzenia człowieka	Uczeń: - ma świadomość pułapek i niebezpieczeństw sprawowania władzy - sprawnie i samodzielnie formułuje wypowiedź ustną na temat fragmentu wiersza „Który skrzywdziłeś”, który zdobi Pomnik Poległych Stoczniovców w Gdańsku
44. Polszczyzna bez tajemnic: pisownia obcych nazw własnych	Uczeń: - dostrzega potrzebę posługiwania się poprawną pisownią	Uczeń: - dostrzega i definiuje świadomość	Uczeń: - odmienia nazwiska bez apostrofu - samodzielnie	Uczeń: - odmienia imiona współcześnie żyjących osób o innej	Uczeń: - sprawnie i poprawnie posługuje się zasadami pisowni polskiej

	nazw własnych - dostrzega różnice w pisowni nazw własnych polskich i obcych	językową - rozpoznaje zasady poprawnej pisowni nazw własnych - poznaje zwyczaje językowe i powszechność użycia	wykonuje zadania - dzieli się swoimi refleksjami na temat odmiany nazw własnych - samodzielnie wykonuje ćwiczenia	narodowości niż polska - potrafi podać definicję błędu językowego - potrafi korzystać ze słowników	- odmienia nazwiska przez dodanie apostrofu - potrafi dokonać oceny umiejętności językowych młodzieży
DZIAŁ 7. ŚWIAT POPRAWIAĆ – ZUCHWAŁE RZEMIOSŁO					
45. W świecie oświeconych	Uczeń: - potrafi określić ramy czasowe epoki - potrafi wskazać główne kierunki filozoficzne	Uczeń: - potrafi scharakteryzować główne kierunki filozoficzne - potrafi dzielić się swoimi refleksjami na temat epoki oświecenia	Uczeń: - dokonuje oceny osiągnięć doby oświecenia - dostrzega w sztuce nawiązania do antyku	Uczeń: - wyjaśnia nazwę epoki „wiek rozumu” - charakteryzuje epokę oświecenia, korzystając z dodatkowych źródeł	Uczeń: - charakteryzuje wybrany nurt filozoficzny - potrafi korzystać z kompendium wiedzy o filozofii
46. Historia wojny mnichów	Uczeń: - orientuje się w biogramie I. Krasickiego - określa miejsce akcji - prezentuje postać I. Krasickiego	Uczeń: - rozpoznaje cechy gatunkowe tekstu i wskazuje je w utworze - dostrzega ironię ukrytą w tekście - odwołując się do odpowiednich	Uczeń: - potrafi podać funkcjonalne cytaty - sprawnie wymienia przywary mnichów piętnowane przez I. Krasickiego - dokonuje analizy języka utworu	Uczeń: - ocenia postawę mnichów - odwołuje się do własnych doświadczeń - zabiera głos w dyskusji - dostrzega uniwersalizm utworu	Uczeń: - w interpretacji utworu wykorzystuje elementy znaczące dla odczytania sensu utworu - komentuje przesłanie utworu

		fragmentów, dokonuje oceny wojny mnichów			
47. Komizm mnisiej wojny	Uczeń: - wskazuje na komizm językowy i sytuacyjny - podaje definicję poematu heroikomicznego	Uczeń: - charakteryzuje komizm językowy i sytuacyjny - potrafi dzielić się swoimi refleksjami na temat epoki oświecenia	Uczeń: - potrafi dostrzec i omówić komizm utworu - potrafi podać funkcjonalne cytaty - sprawnie wymienia przywary mnichów piętnowane przez I. Krasickiego - dokonuje analizy języka utworu	Uczeń: - ocenia postawę mnichów - odwołuje się do własnych doświadczeń - zabiera głos w dyskusji - dostrzega uniwersalizm utworu	Uczeń: - przygotowuje i wygłasza swoją opinię na temat utworu, który jest postulatem krytyki obyczajów - przygotowuje w formie pisemnej notatkę biograficzną o Ignacym Krasickim
48. Polszczyzna bez tajemnic: skrzydlate słowa oraz najczęstsze błędy językowe i ich rodzaje	Uczeń: - zapisuje poprawną formę wyrazu lub wyrażenia - potrafi korzystać z zasobów biblioteki, szukając poprawnej formy wyrazu	Uczeń: - jest świadomy istoty błędu językowego - wyjaśnia znaczenie wyrażenia: błąd językowy	Uczeń: - potrafi rozpoznać rodzaj błędu (leksykalne, gramatyczne, fonetyczne)	Uczeń: - potrafi podać poprawną formę - stosuje w wypowiedzi ustnej i pisemnej odpowiednią formę gramatyczną, leksykalną lub fonetyczną	Uczeń: - w swojej wypowiedzi dobiera właściwe środki językowe
49. „Żona modna” – aktualne satyryczne zwierciadło	Uczeń: - poznaje treść wybranych satyr Ignacego Krasickiego	Uczeń: - zna i podaje cechy satyry - charakteryzuje język utworu	Uczeń: - wskazuje i omawia przesłanie utworu: dydaktyczne, filozoficzne,	Uczeń: - potrafi uzasadnić rolę satyry - omawia postawy krytykowane w	Uczeń: - zabiera głos w dyskusji na temat aktualności utworu - omawia zjawiska

	- podaje definicję satyry	- podaje przykłady stylizacji wypowiedzi bohaterki utworu	polityczne - sprawnie podaje funkcjonalne cytaty - dostrzega i omawia ponadczasowość i uniwersalizm utworu	utworach - omawia zjawisko cudzoziemczyzny	charakteryzujące ówczesny świat i społeczeństwo
50. Satyra współczesna	Uczeń: - podaje definicję terminu satyra - interpretuje i omawia satyryczny charakter felietonu	Uczeń: - potrafi określić intencje nadawcy - określa satyryczną wymowę felietonu	Uczeń: - dokonuje oceny postaw bohaterów felietonu - potrafi dzielić się swoimi refleksjami na temat przeczytanego felietonu	Uczeń: - rozpoznaje w tekście sposób kreowania świata - tworzy logiczną wypowiedź na temat twórczości satyrycznej i jej znaczenia w życiu społeczeństwa	Uczeń: - poprawnie odczytuje sens aluzji - rozpoznaje w tekście stylizację językową
DZIAŁ 8. ROMANTYCZNY BUNT					
51. W świecie romantyków	Uczeń: - potrafi określić ramy czasowe epoki - potrafi podać główne cechy epoki - określa tematykę twórczości poetów romantycznych	Uczeń: - określa i wskazuje wydarzenia historyczne na przełomie XVIII i XIX wieku - potrafi dostrzec i określić rolę poety jako przewodnika narodu	Uczeń: - podaje cechy charakterystyczne sztuki romantyzmu - charakteryzuje świat utworów romantycznych – scenerię, nastrój, środki wyrazu	Uczeń: - określa pozaracjonalne postrzeganie świata - dostrzega świat pozazmysłowy - określa inspirację poetów - podaje tematykę utworów romantycznych	Uczeń: - orientuje się w historycznoliterackim podziale epok - orientuje się i omawia najważniejsze wydarzenia epoki romantyzmu
52. „Czucie i wiara”	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<i>vs mędrca szkielko</i>	- czyta tekst poetycki - potrafi analizować i interpretować utwór poetycki - sporządza plan wydarzeń - charakteryzuje postaci utworu - podaje cechy gatunkowe ballady - potrafi opowiedzieć o treści utworu	- dostrzega i porównuje cechy epoki oświecenia z romantyczną wizją świata - potrafi wyróżnić części tematyczne kompozycji utworu - określa stanowisko poety	- dostrzega i charakteryzuje orientalizm w sztuce romantyzmu - podaje funkcjonalne cytaty - dostrzega i definiuje użyte w tekście elementy ludowości i romantycznej tajemniczości	- określa temat ballady - nawiązuje do utworu średniowiecznego o podobnej tematyce - określa nastrój utworu i elementy mu towarzyszące - wskazuje, przeciw czemu buntuje się młody romantyk - wypisuje główne wyznaczniki postawy romantycznej	- swobodnie wypowiada się na temat założeń oświecenia i romantyzmu - podaje podstawowe różnice między epokami - orientuje się i omawia najważniejsze wydarzenia z życia A. Mickiewicza - ocenia i wartościuje, dzieląc się własnymi przemyśleniami
53. Polszczyzna bez tajemnic: skróty i skrótowce	Uczeń: - poznaje normy ortograficzne - zasady pisowni małymi i wielkimi literami - przekształca wyrażenia w skróty	Uczeń: - prawidłowo zapisuje skrótowce - prawidłowo i swobodnie korzysta ze słownika ortograficznego	Uczeń: - potrafi zapisać wyjątki od reguły - potrafi uporządkować skróty według określonych kategorii	Uczeń: - potrafi korzystać ze szkolnego księgozbioru - odczytuje zasady pisowni skrótowców - potrafi samodzielnie wykonać ćwiczenie	Uczeń: - potrafi dokonać poprawy zauważonych błędów - samodzielnie formułuje zasadę ortograficzną
54. Romantyczny bunt Konrada	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem tekst - potrafi analizować i interpretować fragment „Wielkiej	Uczeń: - definiuje pojęcie mesjanizmu - definiuje pojęcie prometeizmu - ocenia i	Uczeń: - potrafi dostrzec i określić główną wymowę dramatu „Polska Chrystusem narodów”	Uczeń: - podaje przykłady i potrafi określić język Konrada - dostrzega i analizuje bezpośrednie powody	Uczeń: - orientuje się i omawia najważniejsze wydarzenia z życia A. Mickiewicza - wygłasza własny sąd

	Improwizacji” - charakteryzuje patriotyzm Konrada	wartościuje postawę bohatera		buntu Konrada - potrafi interpretować słowa Konrada „Nazywam się Milijon...” - potrafi odnaleźć w tekście elementy prometeizmu - wygłasza własny sąd na temat Konrada	na temat przemysłów i doświadczeń A. Mickiewicza - wypowiada się na temat swojego patriotyzmu - zbiera argumenty przemawiające za postawą patriotyczną
55. Poetyckie rozmowy z Bogiem	Uczeń: - czyta teksty poetyckie - potrafi określić uczucia podmiotu lirycznego - wyjaśnia znaczenie tytułu wiersza - wskazuje określenia Boga w utworze	Uczeń: - dostrzega i analizuje przyczynę konfliktu podmiotu lirycznego z Bogiem - wyjaśnia stosunek podmiotu lirycznego do Boga	Uczeń: - podejmuje dyskusję na temat ludzkich słabości - dzieli się swoimi wrażeniami po przeczytaniu utworu	Uczeń: - wskazuje fragment wiersza, w którym poeta ocenia postawę buntu jako wartościową - potrafi wyjaśnić funkcje refrenu w wierszu - wygłasza swój sąd na temat podmiotu lirycznego i otaczającej go rzeczywistości - tworzy logiczną wypowiedź na temat stosunku człowieka do Boga	Uczeń: - orientuje się i omawia najważniejsze wydarzenia z życia J. Kasprówicza - dostrzega i rozróżnia w obu tekstach stylizację językową - rozpoznaje i omawia motywy w utworach
56. Człowiek wobec Boga. Poetyckie	Uczeń: - czyta teksty	Uczeń: - wyjaśnia	Uczeń: - bierze udział w	Uczeń: - rozpoznaje motywy w	Uczeń: - wygłasza własny sąd

postawy	poetyckie - dokonuje analizy przyczyny konfliktu podmiotu lirycznego z Bogiem - wskazuje określenia Boga w utworze	znaczenie tytułu wiersza - dostrzega i wyjaśnia stosunek podmiotu lirycznego do Boga	dyskusji na temat postawy człowieka wobec Boga - w czasie dyskusji posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi	wytworach - tworzy logiczną wypowiedź na temat stosunku człowieka do Boga	na temat stosunku ludzi do Boga - określa rolę Boga w życiu człowieka - uzasadnia rolę buntu w kształtowaniu postawy człowieka
57. Człowiek wobec Boga. Poetyckie postawy	Uczeń: - analizuje, jak podmiot liryczny ocenia doczesne życie	Uczeń: - dostrzega wartości i problemy w otaczającej podmiot liryczny rzeczywistości	Uczeń: - określa stosunek człowieka do Boga - określa postawę człowieka	Uczeń: - wykonuje zadania związane z omawianymi tekstami	Uczeń: - potrafi publicznie wygłosić przygotowaną przez siebie wypowiedź - dostrzega w omawianych utworach wartości uniwersalne
DZIAŁ 9. W SARMACKIM DWORKU					
58. Adam Mickiewicz – sylwetka romantycznego wieszca	Uczeń: - właściwie charakteryzuje kulturę szlachecką - charakteryzuje obyczaje, życie codzienne - rozumie pojęcie „małej ojczyzny” romantyczny	Uczeń: - poprawnie definiuje rolę wieszca narodowego - definiuje pojęcie patriotyzmu	Uczeń: - zgodnie z biogramem poety omawia życie publiczne	Uczeń: - przedstawia samodzielnie wyszukane informacje na temat autora - omawia własny sąd na temat swojego patriotyzmu	Uczeń: - orientuje się i omawia najważniejsze wydarzenia z życia A. Mickiewicza - zbiera i przedstawia argumenty przemawiające za patriotyzmem A. Mickiewicza
59. "Litwo! Ojczyzno moja" – pejzaże „Inwokacji”	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem	Uczeń: - określa tożsamość narratora	Uczeń: - dokonuje analizy wersyfikacyjnej	Uczeń: - zna i definiuje cechy epopei narodowej	Uczeń: - konstruuje logiczną wypowiedź ustną, w

	fragment tekstu epopei narodowej - podaje historię powstania poematu - dokonuje analizy i interpretacji fragmentu utworu - poprawnie wskazuje fragmenty, w których pojawia się narrator	- podaje funkcjonalne cytaty obrazujące „małą ojczyznę” - definiuje pojęcie „małej ojczyzny” - wymienia elementy opisu świata przedstawionego	- określa oś fabularną epopei - opowiada sytuację ukazaną w tekście	- wskazuje we fragmencie utworu obrazy „małej ojczyzny” - potrafi korzystać ze słownika terminów literackich	której przedstawia efekty analizy wersyfikacyjnej - zbiera i przedstawia argumenty na temat doskonałości pisarstwa A. Mickiewicza
60. Recytacja „Inwokacji”	Uczeń: - potrafi opanować wskazany fragment tekstu na pamięć	Uczeń: - przygotowuje się do publicznego wystąpienia	Uczeń: - recytuje fragment tekstu z pamięci	Uczeń: - publicznie wygłasza „Inwokację”, dbając o emisję głosu - zwraca uwagę na prawidłową artykulację utworu poetyckiego	Uczeń: - poprawnie recytuje fragment „Inwokacji”
61. Witamy w Soplicowie. Dzień w sarmackim dworku (według rozdziału 9.2;9.3;9.4)	Uczeń: - potrafi sporządzić opis wyglądu dworu - dostrzega patriotyzm mieszkańców Soplicowa - charakteryzuje, ocenia i wartościuje postawy bohaterów wybranych	Uczeń: - zna i definiuje pojęcia: romantyzm epopeja, sarmatyzm, taniec narodowy polonez - omawia wyznaczniki opisu dworku - omawia elementy świata	Uczeń: - wskazuje argumenty – funkcjonalne cytaty dotyczące kultywowania polskich symboli narodowych - omawia patriotyzm mieszkańców Soplicowa	Uczeń: - odwołuje się do przykładów z tekstu - dostrzega i określa środki artystycznego wyrazu zastosowane we fragmentach utworu - tworzy tekst pisany, poprawny pod względem językowym, logicznym i	Uczeń: - swobodnie operuje podstawowym słownictwem z kręgu tematycznego - zachowuje właściwą kompozycję i formę pracy pisemnej - stosuje zasady poprawności ortograficznej

	fragmentów	przedstawionego		kompozycyjnym - dba o spójność wypowiedzi pisemnej	- używa bogatego języka: epitety, porównania
62. Emisariusz	Uczeń: - dostrzega kreację świata przedstawionego fragmentów utworu - potrafi wypisać w punktach dzieje Jacka Soplicy	Uczeń: - podaje argumenty ukazujące bohatera w różnych sytuacjach - wyszukuje środki wyrazu artystycznego dotyczące bohatera	Uczeń: - zwraca uwagę na kultywowanie polskich symboli narodowych - dostrzega patriotyzm mieszkańców Soplicowa - ocenia i wartościuje postawy bohaterów wybranych fragmentów	Uczeń: - dostrzega i określa środki artystycznego wyrazu zastosowane we fragmentach utworu - swobodnie tworzy portret Jacka Soplicy - formułuje argumenty uzasadniające własne stanowisko dotyczące oceny bohatera	Uczeń: - swobodnie operuje podstawowym słownictwem z kręgu tematycznego - wygłasza własny sąd na temat postawy bohatera - dzieli się własnymi przemyśleniami na temat postawy patriotycznej
63. Polszczyzna bez tajemnic: retoryka	Uczeń: - podaje definicję pojęcia retoryki - stara się korzystać z zasobów księgozbioru: słownik poprawnej polszczyzny, słownik synonimów	Uczeń: - tworząc własną wypowiedź, posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi	Uczeń: - tworząc własną wypowiedź, stosuje się do zasad poprawnej retoryki	Uczeń: - potrafi przygotować się do publicznego wystąpienia - w czasie swojej wypowiedzi stosuje tropy stylistyczne: epitety, przenośnie, porównania, apostrofy, pytania retoryczne oraz wykrzyknienia retoryczne	Uczeń: - przygotowuje swoje przemówienie z uwzględnieniem podstawowych elementów perswazji: zwroty do słuchaczy, odwołania do autorytetów, zmniejszenie roli przeciwników, odwołanie się do uczuć publiczności
64, 65. Sąd nad	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Jackiem Soplicą. Prezentacja mowy	- tworzy pisemną i ustną wypowiedź na temat Jacka Soplicy - korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny i słownika synonimów - ocenia i wartościuje postawę Jacka	- gromadzi słownictwo na temat bohatera - określa jego rolę w utworze - wypisuje wyrażenia i zwroty, które wykorzysta w czasie sporządzania portretu bohatera	- tworzy poprawną wypowiedź ustną pod względem kompozycyjnym	- zna zasady poprawnej retoryki - tworzy wypowiedź ustną poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - przedstawia wypowiedź ustną zgodną z zasadami retoryki	- swobodnie wygłasza mowę na forum klasy, wykorzystując reguły retoryki - dba o spójność wypowiedzi
66. Epilog. Na „paryskim bruku”	Uczeń: - określa wymowę utworu poetyckiego - dostrzega blaski i cienie emigracji	Uczeń: - podaje definicję romantycznego patriotyzmu	Uczeń: - podaje argumenty oceniające problem emigracji - podaje definicję mitu	Uczeń: - dostrzega i określa intencje poety - pisze rozprawkę na temat: Mit ojczyzny w „Panu Tadeuszu”	Uczeń: - tworzy wypowiedź pisemną poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - dzieli się własnymi wrażeniami na temat emigracji Polaków
67. Z dala od kraju. Problem emigracji	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem teksty poetyckie - rozpoznaje i określa wymowę utworów poetyckich - wyjaśnia, jaką rolę pełni refren - nazywa uczucia	Uczeń: - podaje definicję romantycznego patriotyzmu i wskazuje przykłady wcześniej poznane - dostrzega i omawia blaski i cienie emigracji - definiuje pojęcie	Uczeń: - omawia sytuację ukazaną w utworach poetyckich - analizuje uczucia podmiotu lirycznego - podaje funkcjonalne cytaty - określa tematykę i nastrój utworów	Uczeń: - bierze czynny udział w dyskusji na temat blasków i cieni emigracji - dostrzega i wyróżnia środki artystycznego wyrazu - wskazuje obrazy poetyckie	Uczeń: - podaje przykłady z filmów, literatury i życia codziennego ilustrujące życie na emigracji - swobodnie wygłasza własny sąd na temat emigracji Polaków - dostrzega i wskazuje

	podmiotu lirycznego	refrenu - definiuje pojęcie mitu	poetyckich		motywy romantyczne w utworach poetyckich
DZIAŁ 10. REALIZM I ROMANTYZM					
68. W świecie pozytywistów	Uczeń: - definiuje pojęcie: epoka literacka - podaje cechy epoki pozytywizmu - określa czas epoki pozytywizmu - wymienia i definiuje postawy światopoglądu pozytywistycznego	Uczeń: - definiuje postulaty pracy organicznej i pracy u podstaw	Uczeń: - dostrzega i porównuje epokę romantyzmu i pozytywizmu - wskazuje na wagę nauki i postępu w epoce pozytywizmu	Uczeń: - potrafi wyjaśnić idee pozytywizmu - określa zmiany, jakie nastąpiły w drugiej połowie XIX wieku - określa pojawiające się tendencje w sztuce - charakteryzuje realizm w sztuce	Uczeń: - analizuje zjawiska zachodzące podczas tworzenia się kultury epoki pozytywizmu - potrafi wskazać poznane wcześniej utwory polskich pozytywistów
69. Metafory Powiśla i Paryża	Uczeń: - potrafi określić czytany fragment tekstu do epiki - potrafi samodzielnie porównać opisy dwóch miast: Warszawy i Paryża - streszcza przeczytany fragment	Uczeń: - sprawnie dokonuje analizy przemysłów bohatera - omawia bogactwo języka analizowanego fragmentu	Uczeń: - dostrzega i wskazuje na metafory użyte przez B. Prusa - dostrzega kontrasty i omawia je - przedstawia biogram pisarza	Uczeń: - uzasadnia stwierdzenie, że opisy Warszawy i Paryża są realistyczne - wyodrębnia obrazy miast	Uczeń: - rozumie znaczenie metafory Powiśla i Paryża, omawia je, stosując słownictwo z kręgu tematycznego - ma świadomość dorobku literackiego B. Prusa i omawia go

70. Prezentacja prac: przedstaw swoją miejscowość	Uczeń: - dostrzega uroki swojej miejscowości - opisuje swoją miejscowość - wzoruje się na opisie Prusa - używa określeń związanych ze swoją miejscowością	Uczeń: - korzysta z zasobów księgozbioru	Uczeń: - zwraca uwagę na osobliwości swojej miejscowości	Uczeń: - potrafi samodzielnie skonstruować wypowiedź pisemną o swojej miejscowości, poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym	Uczeń: - dba o spójność wypowiedzi pisemnej - posługuje się słownictwem z kręgu tematycznego
71. W sklepie Mincla	Uczeń: - analizuje przeczytany fragment powieści - wypisuje artykuły sprzedawane w sklepie Mincla - przedstawia losy sklepu Mincla - pisze list motywacyjny z prośbą o przyjęcie do pracy	Uczeń: - podaje definicję powieści pozytywistycznej - układa harmonogram prac subiektów - wypowiada się na temat bohaterów - stosuje się do zasad ortograficznych poprawnej pisowni	Uczeń: - uzasadnia, że czytany fragment należy do epiki - wyjaśnia pojęcie epiki - wyszukuje fragmenty opisujące sklep Mincla - charakteryzuje pracujących w sklepie subiektów	Uczeń: - potrafi samodzielnie skonstruować wypowiedź pisemną, list motywacyjny z prośbą o przyjęcie do pracy, poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - uzasadnia swoją ocenę bohaterów	Uczeń: - swobodnie uwspółcześnia realia powieściowe - posługuje się słownictwem z kręgu tematycznego - dzieli się swoimi wiadomościami na temat możliwości uzyskania pracy
72. Sztuka handlu według Mraczewskiego	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem	Uczeń: - gromadzi i porządkuje	Uczeń: - dostrzega i omawia mechanizmy	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem	Uczeń: - dzieli się swoimi poglądami na temat

	wskazany fragment powieści - dostrzega elementy świata przedstawionego - wskazuje na zdrobnienia, jakich używa subiekt Mraczewski wobec klienta	informacje o Mraczewskim - określa intencje sprzedawcy - określa cechy charakteru sprzedawcy	manipulacji językowej - analizuje postępowanie Mraczewskiego - dokonuje oceny i wartościowania postawy subiekta wobec klienta - dostrzega i omawia intencje ludzi prowadzących handel	- dostrzega stylizację językową i podaje przykłady - potrafi zdefiniować perswazję językową i manipulację - podaje przykłady chwytów manipulacyjnych - zwraca uwagę na poprawność formy gramatycznej swojej wypowiedzi	środków używanych przez handlowców w celu osiągnięcia sukcesu handlowego - posługuje się słownictwem z kręgu tematycznego - zabiera aktywny głos w dyskusji
73. Polszczyzna bez tajemnic: język manipulacji	Uczeń: - podaje przykłady manipulacji językowej znalezione w artykułach prasowych - określa język reklamy, podając funkcjonalne przykłady	Uczeń: - określa intencje sprzedawcy - określa cechy charakteru sprzedawcy - omawia przykłady reklam obejrzanych w TV - zwraca uwagę na adresata reklam	Uczeń: - dostrzega i omawia intencje ludzi prowadzących handel - wskazuje na mechanizmy manipulacji językowej - dostrzega i określa czas emitowania reklam - wskazuje potencjalnych odbiorców wybranej reklamy	Uczeń: - ocenia i wartościuje postawę sprzedającego określony towar - podaje przykłady chwytów manipulacyjnych - zwraca uwagę na poprawność formy gramatycznej swojej wypowiedzi	Uczeń: - dostrzega i nazywa stylizację językową i podaje przykłady - potrafi zdefiniować perswazję językową i manipulację - samodzielnie układa wypowiedź ustną zawierającą elementy perswazji i manipulacji językowej
74. Wokulski i Izabela. Sztuka charakteryzowania	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem	Uczeń: - charakteryzuje bohaterów: Izabelę i	Uczeń: - dostrzega złożoność kreacji bohaterów	Uczeń: - charakteryzuje bohaterów „Lalki”	Uczeń: - rozpoznaje sposoby nawiązań do

postaci	fragment eseju - omawia treść eseju - wyciąga wnioski - przedstawia portrety Izabeli i Wokulskiego	Wokulskiego - wymienia atrybuty prawdziwej miłości - dostrzega i określa uczucia i przeżycia bohaterów - sporządza plan opisu postaci - dostrzega, przedstawia i charakteryzuje obraz społeczeństwa drugiej połowy XIX w.	- podając odpowiednie argumenty, dokonuje oceny i wartościowania postawy Izabeli i Wokulskiego - analizuje tragizm Wokulskiego - interpretuje powieść jako krytykę haseł pozytywistycznych	- potrafi stworzyć portrety psychologiczne Izabeli i Wokulskiego - uzasadnia swoją opinię - podaje stosowne argumenty - dostrzega i podaje funkcjonalne cytaty dotyczące języka postaci - dokonuje analizy złożoności postaci Wokulskiego, romantyka i pozytywisty zarazem	kanonicznych dzieł literatury polskiej - posługuje się słownictwem z kręgu tematycznego - zabiera aktywny głos w dyskusji - czyta i dyskutuje na temat fragmentu eseju jako przykładu literatury naukowej
75. Polszczyzna bez tajemnic: stopniowanie przymiotników	Uczeń: - określa i wskazuje przymiotnik w tekście - pogłębia wiedzę o przymiotnikach - zna poziomy stopni przymiotnika	Uczeń: - zna podstawowe sposoby stopniowania przymiotników - wskazuje wyrazy, których nie obejmuje stopniowanie	Uczeń: - wskazuje przymiotnik, określa formę gramatyczną - dokonuje stopniowania przymiotnika	Uczeń: - potrafi stopniować przymiotniki zgodnie z hierarchią stopniowania, nazywa stopnie - samodzielnie wykonuje ćwiczenie utrwalające	Uczeń: - dba o poprawność wypowiedzi pisemnej - dba o bogactwo użycia przymiotników w wypowiedzi pisemnej - stosuje zasady poprawności ortograficznej
76. „Lalka, czyli polski pozytywizm”	Uczeń: - czyta tekst literacki	Uczeń: - nawiązuje do	Uczeń: - dokonuje oceny i	Uczeń: - potrafi zdefiniować	Uczeń: - wymienia motywy

	- potrafi scharakteryzować bohaterów pojawiających się w piosence - podaje kilka informacji na temat biografii B. Prusa i J. Kaczmareckiego	lektury B. Prusa - wskazuje na podobieństwa z powieścią	wartościowania, która z idei jest cenniejsza – romantyzm czy realizm - dzieli się swoimi refleksjami na temat powieści B. Prusa i piosenki J. Kaczmareckiego	powieść pozytywistyczną - konstruuje własną wypowiedź ustną - zwraca uwagę na poprawność formy gramatycznej swojej wypowiedzi - omawia biogram J. Kaczmareckiego i jego wpływ na twórczość bardów polskich	literackie pojawiające się w powieści - uzasadnia swoją wypowiedź na temat piosenki Kaczmareckiego, która może być streszczeniem „Lalki”
DZIAŁ 11. WOKÓŁ „WESELA” WYSPIAŃSKIEGO					
77. Świat końca wieku	Uczeń: - określa ramy czasowe epoki - wymienia najważniejszych twórców epoki - podaje kilka cech charakterystycznych dla literatury Młodej Polski	Uczeń: - wymienia kierunki w sztuce: impresjonizm, ekspresjonizm, secesja, kubizm, symbolizm, dekadentyzm	Uczeń: - określa i definiuje kierunki w sztuce: impresjonizm, ekspresjonizm, secesja, kubizm, symbolizm, dekadentyzm	Uczeń: - potrafi zinterpretować termin Młoda Polska - potrafi skorzystać z leksykonu sztuki modernizmu - wymienia i wyjaśnia nazwy epoki: modernizm, Młoda Polska	Uczeń: - wyjaśnia podstawowe założenia filozofii Schopenhauera i Nietzschego - podaje przykłady i charakteryzuje oblicze sztuki w Europie
78. Wokół „Wesela”	Uczeń: - określa ramy czasowe powstania utworu - czyta ze zrozumieniem	Uczeń: - wskazuje postaci dramatu - zbiera wyrażenia i zwroty związane z utworem	Uczeń: - definiuje publicystykę, podając przykłady - wyjaśnia znaczenie pojęcia stylu	Uczeń: - konstruuje własną wypowiedź ustną - zwraca uwagę na poprawność formy gramatycznej swojej	Uczeń: - potrafi wypisać pierwowzory postaci dramatu - dba o spójność wypowiedzi

	artykuł publicystyczny - przedstawia biogram autora „Wesela”	Wyspiańskiego	publicystycznego	wypowiedzi - przedstawia literackie kreacje postaci	
79. „A to Polska właśnie...” bronowiczanie i krakowianie	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem fragment dramatu - interpretuje utwór dramatyczny - określa fascynację chłopomanią, określa stosunek gości z miasta do mieszkańców Bronowic	Uczeń: - definiuje obecność didaskaliów - wypisuje osoby dramatu - definiuje komizm postaci, cytuje	Uczeń: - rozpoznaje płaszczyznę dosłowną i symboliczną utworu, czyli dwupłaszczyznowość utworu - dostrzega i omawia elementy komizmu w kreacji Pana Młodego - interpretuje symbolikę utworu	Uczeń: - potrafi wykorzystać wiedzę o gatunkach literackich - potrafi scharakteryzować język i kreacje literackie bohaterów - określa funkcję elementów scenografii - wskazuje elementy stylizacji językowej – gwarowej - wypowiada się na temat stosunków panujących w społeczeństwie - potrafi określić poglądy mieszkańców Krakowa	Uczeń: - przedstawia historię związaną z powstaniem „Wesela” – Para Młoda, goście weselni, anegdota - wypowiada się o temat twórczości Wyspiańskiego i jego związków z Krakowem
80. Gdzie leży „Polska właśnie...”?	Uczeń: - rozpoznaje płaszczyznę dosłowną i symboliczną dramatu	Uczeń: - dostrzega i wskazuje stylizację językową utworu - dokonuje	Uczeń: - dostrzega przesłanie filmu A. Wajdy i jego symboliczne znaczenie dla narodu polskiego	Uczeń: - zwraca uwagę na to, gdzie Poeta lokalizuje Polskę - wskazuje	Uczeń: - wygłasza swoją opinię na temat sformułowania: „A to Polska właśnie!”

	- wskazuje postaci występujące w omawianym fragmencie dramatu	charakterystyki postaci	- odczytuje idee zawarte w dramacie i ich znaczenie dla Polaków	symboliczny charakter dramatu - dostrzega i analizuje walory artystyczne dramatu Wyspiańskiego	- dba o poprawność językową wypowiedzi ustnej - dzieli się własnymi przemyśleniami na temat sytuacji politycznej
81. Zryw czy zwidy? Kto zaprosił na wesele Wernyhory?	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem fragment dramatu - analizuje fragment filmu Wajdy - dokonuje interpretacji utworu dramatycznego	Uczeń: - charakteryzuje postawę Gospodarza - dostrzega relacje między inteligencją a chłopami - dostrzega wpływ Wernyhory na rozwój wydarzeń	Uczeń: - analizuje konsekwencje pojawienia się Wernyhory u Gospodarza - analizuje sytuację społeczną i polityczną	Uczeń: - rozpoznaje dwie płaszczyzny dosłowną i symboliczną utworu - potrafi porównać tekst dramatu z fragmentem filmu - konstruuje wypowiedź ustną poprawną pod względem językowym - dokonuje oceny Gospodarza	Uczeń: - wykorzystuje wiedzę o gatunkach literackich - uzasadnia rolę postaci fantastycznych w dramacie - odsłania marzenia i mity narodowe – bierze aktywny udział w dyskusji
82. Symbolika „Wesela” – chocholi taniec i złoty róg	Uczeń: - potrafi ułożyć plan wydarzeń - wskazuje na symbole pojawiające się w dramacie	Uczeń: - wyjaśnia symbole pojawiające się w „Weselu” - określa sojusz chłopów i inteligencji	Uczeń: - interpretuje motyw pojawiający się w utworze - porównuje chocholi taniec z polonezem „Pana Tadeusza” - podkreśla bezsilność inteligencji - analizuje	Uczeń: - wskazuje symbole dramatu - interpretuje symbolikę „Wesela” - definiuje funkcję osób dramatu - interpretuje aluzję historyczną - omawia rolę	Uczeń: - wygłasza swój sąd na temat złudzeń i mitów narodowych - ocenia świadomość społeczeństwa - dostrzega kompleksy narodowe i omawia je

			niedojrzałość polityczną ludu wiejskiego	Wernyhory i Chochola w dramacie - wskazuje i omawia sposoby przedstawiania „muzyczności” dramatu	
83. Z Bronowic do Atomic, czyli „jak się żenić, to się żenić”	Uczeń: - czyta ze zrozumieniem wybrane fragmenty utworów - potrafi określić czas powstania „Wesela w Atomicach” Mrożka - zwraca uwagę na humor i ironiczny efekt zderzenia cywilizacji	Uczeń: - dostrzega język obu utworów	Uczeń: - określa rodzaj stylizacji zastosowanej w utworze - dostrzega i wskazuje w tekście paradoksy: językowe i dotyczące budowy świata przedstawionego	Uczeń: - w czasie analizy „Wesela w Atomicach” Mrożka nawiązuje do „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego - potrafi wytłumaczyć funkcję odniesienia „Wesela w Atomicach” Mrożka i „Wesela” Wyspiańskiego	Uczeń: - zwraca uwagę na groteskę opowiadania Mrożka - potrafi określić realia napisania obu utworów - wygłasza własny sąd na temat humoru i ironii tekstu Mrożka
84. Polszczyzna bez tajemnic: jak ułożyć pisemne życzenia?	Uczeń: - analizuje wzory okolicznościowych życzeń (kartki okolicznościowe, pocztówki, Internet) - samodzielnie dokonuje wyboru odpowiedniego wzoru życzeń	Uczeń: - dba o poprawność wypowiedzi pisemnej - dostrzega we własnej wypowiedzi błędy językowe - świadomie korzysta ze słownika języka polskiego i	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polega estetyka wykonanej pracy - wyjaśnia, na czym polega estetyka wypowiedzi - stosuje się do zasad poprawnej pisowni	Uczeń: - zwraca uwagę na groteskę opowiadania Mrożka - przygotowuje pisemne życzenia na ślub w Bronowicach i w Atomicach - stosuje zasady poprawnego zapisu	Uczeń: - ma świadomość konwencji językowej (tekst życzeń, formuła tytułarna, zwroty grzecznościowe, pisownia wielkimi i małymi literami - poprawia błędy kolegów, uświadamia im przyczyny popełniania błędów

		słownika ortograficznego			językowych
85. Folklor „Na wsi wesele”	Uczeń: - określa czas powstania utworu - potrafi podać definicję folkloru - potrafi korzystać ze słowników, leksykonów - przedstawia i charakteryzuje głównych bohaterów	Uczeń: - interpretuje fragment prozy ze szczególnym naciskiem na kreację świata przedstawionego - omawia problematykę utworu	Uczeń: - wskazuje motywy literackie w tekście - definiuje folklor, ludowość	Uczeń: - tworzy wypowiedź pisemną, poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym - zwraca uwagę na realistyczne tło uroczystości - wskazuje i omawia oraz opisuje obrzędy, które towarzyszyły ceremonii zaślubin - wskazuje na elementy folkloru regionalnego	Uczeń: - charakteryzuje styl pisarski M. Dąbrowskiej - omawia styl opowiadania M. Dąbrowskiej - nawiązuje do „Wesela” Wyspiańskiego i porównać gości weselnych - omawia stanowisko Dąbrowskiej wobec opozycji miasto – wieś

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do przedmiotu język polski w szkole branżowej, podręcznik, cz. II kl. II i III

Uwaga!

Wymagania na ocenę wyższą zawierają **wszystkie wymagania** na ocenę niższą.

Temat (rozumiany jako lekcja)	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Rozdział 1. Spór o kształt nowego państwa					
1. Tematyka lekcji języka polskiego w klasie II. Wymagania edukacyjne	Uczeń: – wie, jakie są wymagania programowe na poszczególne oceny, – zna podręcznik, autora i budowę, – z pomocą nauczyciela dokonuje skróconego opisu bibliograficznego książki, – określa swoje preferencje czytelnicze (oczekiwania wobec tematyki i gatunku lektur nadobowiązkowych).	Uczeń: – dokonuje skróconego opisu bibliograficznego książki, – wskazuje propozycje lektur nadobowiązkowych.	Uczeń: – wskazuje propozycje lektur nadobowiązkowych, uzasadniając swój wybór.	Uczeń: – podaje listę lektur nadobowiązkowych uwzględniających preferencje czytelnicze pozostałych uczniów, uzasadnia swoje propozycje, dokonując ustnej recenzji wybranych pozycji.	Uczeń: – podaje listę lektur nadobowiązkowych uwzględniających preferencje czytelnicze pozostałych uczniów, uzasadnia swoje propozycje, dokonując ustnej recenzji wybranych pozycji i odnosząc się do własnych doświadczeń czytelniczych.
2. Czas wolności znów nam dany	Uczeń: – czyta tekst liryczny,	Uczeń: – wskazuje nadawcę tekstu i adresata	Uczeń: – czyta tekst liryczny, próbując	Uczeń: – czyta tekst liryczny, interpretując go głosowo,	Uczeń: – prezentuje informacje na temat odzyskania przez

	– z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot liryczny, – z pomocą nauczyciela określa adresata wiersza, – określa tematykę wiersza, – wskazuje najważniejsze fakty z życia J. Piłsudskiego, – z pomocą nauczyciela zapisuje je w postaci punktów.	wypowiedzi, – wskazuje i nazywa zastosowane środki stylistyczne: apostrofa, metafora, pytanie retoryczne, personifikacja), – określa tematykę wiersza i próbuje określić jego problematykę (uwzględnić kontekst historyczny), – podaje najważniejsze fakty z życia J. Piłsudskiego, – zapisuje je w postaci punktów.	interpretować go głosowo, – objaśnia funkcję użycia w zastosowanych czasownikach liczby mnogiej dla identyfikacji podmiotu lirycznego; uwzględniając kontekst historyczny stara się zidentyfikować nadawcę tekstu, – określa adresata wiersza, objaśniając funkcję zastosowanej apostrofy, – wskazuje i nazywa pozostałe środki stylistyczne, określając ich funkcję, – określa nastrój wiersza i formułuje jego problematykę, – redaguje notatkę biograficzną w formie punktów.	– wskazuje i nazywa środki stylistyczne służące zidentyfikowaniu podmiotu lirycznego, adresata wiersza oraz nadające patetyczny charakter wypowiedzi, – w interpretacji tekstu uwzględnia kontekst historyczny, – redaguje notatkę biograficzną w formie punktów, dokonując samodzielnej selekcji zgromadzonego materiału.	Polskę niepodległości, – samodzielnie interpretuje ostatnie trzy wersy utworu, określając rolę poezji w niepodległym państwie , – podaje fakty i ciekawostki z życia J. Piłsudskiego, samodzielnie pozyskane z różnorodnych źródeł.
3. Mit szklanych domów	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu, – przy pomocy	Uczeń: – odczytuje znaczenie tekstu na poziomie	Uczeń: – odczytuje znaczenie tekstu na poziomie dosłownym i	Uczeń: – podaje różne propozycje odczytania znaczenia tekstu na	Uczeń: – samodzielnie wyszukuje i gromadzi informacje na temat kontekstu

	nauczyciela analizuje tekst, – wyszukuje w słowniku terminów literackich pojęcie symbolu, – redaguje opis idealnego państwa według instrukcji.	dosłownym, próbuje odczytać sens przerośny, – definiuje pojęcie symbolu, – wskazuje elementy tekstu mające charakter symboliczny, – dostrzega związek między czasem powstania utworu a jego przesłaniem, – redaguje opis idealnego państwa.	przerośnym, – odczytuje znaczenie symboliczne wskazanych elementów utworu, – dostrzega i wskazuje funkcjonalne cytaty charakteryzujące „szklaną wieś”, – redaguje notatkę interpretacyjną, – redaguje wieloelementowy opis idealnego państwa.	poziomie przerośnym, – podaje różne propozycje odczytania znaczenia elementów tekstu o charakterze symbolicznym, – samodzielnie interpretuje znaczenie wskazanego fragmentu tekstu w kontekście całości powieści, – redaguje wieloelementowy opis idealnego państwa, dbając o poprawność językową.	historycznoliterackiego tekstu, – przygotowuje i przedstawia prezentację na temat okoliczności odzyskania przez Polskę niepodległości, – dostrzega ponadczasowe wartości omawianego utworu.
4. Ćwiczenia ortograficzne. Pisownia wielką i małą literą	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów pisanych małą i wielką literą.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę pisowni wyrazów małą i wielką literą, – wskazuje przykłady wyrazów pisanych małą lub wielką literą, których pisownia jest uzależniona od formy gramatycznej lub znaczenia.	Uczeń: – stosuje właściwe zasady pisowni małą lub wielką literą, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje korekty zapisu, pracując ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni wielką lub małą literą, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu wyrazów, – podaje przykłady różnic w zapisie małą/wielką literą w zależności od kontekstu.
5. Spór Baryki z komunistami	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu,	Uczeń: – wskazuje na fragment,	Uczeń: – dostrzega i podaje funkcjonalne cytaty	Uczeń: – na podstawie wysnutych wniosków	Uczeń: – dzieli się swoimi poglądami na temat

	– przy pomocy nauczyciela analizuje tekst, – wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie podanych wyrazów, – redaguje opis przeżyć wewnętrznych według instrukcji.	podstawie którego można określić istotę sporu między Baryką a komunistami, – określa różnicę między pojęciami: formalny i merytoryczny, – wyszukuje wskazane cytaty, – definiuje pojęcie patriotyzmu, – redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohatera.	ujawniające poglądy bohaterów, – formułuje wnioski z lektury, – podejmuje próby oceny i wartościowania poglądów bohaterów, – odczytuje przesłanie utworu, – redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohatera, wykorzystując poznane związki frazeologiczne.	dokonuje oceny i wartościowania poglądów bohaterów, – interpretuje powieść jako krytykę haseł komunistów, – interpretuje złożoność prezentowanych koncepcji nowego państwa, – redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohatera z elementami stylizacji językowej.	różnorodnych koncepcji młodego państwa, – posługuje się słownictwem z kręgu tematycznego, – zabiera aktywny głos w dyskusji, – redaguje urozmaicony stylistycznie opis przeżyć wewnętrznych bohatera z elementami monologu wewnętrznego.
6. Ćwiczenia ortograficzne. Przytaczanie cudzych słów	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia.	Uczeń: – wymienia sposoby zapisu cudzych słów, – prawidłowo zapisuje cytaty.	Uczeń: – rozpoznaje w tekście różne sposoby zapisu cudzych słów i objaśnia ich funkcję, – stosuje różne sposoby zapisu cudzych słów.	Uczeń: – redaguje tekst, w którym zamieszcza prawidłowo zapisane cudze wypowiedzi (na różne sposoby).	Uczeń: – analizuje zapisy dokonane przez innych uczniów, potrafi dokonać poprawy zauważonych błędów.
7. Ideologiczny spór – „Kłótnia z Gajowcem”	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu, – przy pomocy nauczyciela analizuje tekst, – określa tematykę	Uczeń: – wyszukuje słowa klucze, – wyszukuje wskazane cytaty określające dwa różne spojrzenia na	Uczeń: – objaśnia znaczenie wskazanych słów kluczy, – na podstawie słów-kluczy określa problematykę	Uczeń: – objaśnia, na czym polega istota konfliktu między bohaterami, – samodzielnie formułuje wnioski, – interpretuje złożoność	Uczeń: – dzieli się swoimi poglądami na temat różnorodnych koncepcji młodego państwa, – posługuje się słownictwem z kręgu

	fragmentu tekstu.	przyszłość Polski, – podaje propozycje odczytania znaczenia tytułu powieści.	fragmentu powieści, – wskazuje funkcjonalne cytaty, – wartościuje postawy bohaterów.	prezentowanych koncepcji nowego państwa, – dostrzega nowe konteksty wzbogacające wymowę tytułu powieści.	tematycznego, – nawiązuje do wcześniejszych fragmentów tekstu, wartościuje.
8. Młodzieńczy wybór – „Manifestacja”	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu, – określa tematykę fragmentu tekstu, – przy pomocy nauczyciela określa postawę głównego bohatera, – wskazuje podobieństwa i różnice między fragmentem powieści a filmem, – redaguje kartkę z pamiętnika według instrukcji.	Uczeń: – podaje propozycję interpretacji zakończenia powieści, – redaguje notatkę interpretacyjną, – odtwarza drogę Baryki do określenia własnej koncepcji Polski, – redaguje kartkę z pamiętnika.	Uczeń: – podaje różne propozycje interpretacji zakończenia powieści, – wskazuje na zastosowane w filmie środki wyrazu, – formułuje wnioski, – zapisuje najważniejsze fakty w postaci punktów.	Uczeń: – wnioskuje i określa celowość takiego zakończenia powieści, – tworzy samodzielną wypowiedź interpretacyjną, – określa koncepcję reżyserską i interpretuje wymowę fragmentu filmu, – redaguje kartkę z pamiętnika z elementami stylizacji językowej.	Uczeń: – dokonuje samodzielnej interpretacji porównawczej dwóch tekstów kultury należących do różnych dziedzin sztuki, z uwzględnieniem specyfiki ich form wyrazu.
9. Tworzenie tekstu pisanego. Przemówienie	Uczeń: – analizuje przykłady przemówień, – redaguje przemówienie według instrukcji.	Uczeń: – redaguje przemówienie na zadany temat z wykorzystaniem różnorodnych zdań, – dba o poprawność językową	Uczeń: – redaguje logiczne i spójne przemówienie na zadany temat, – stosuje podstawowe figury retoryczne.	Uczeń: – redaguje logiczne i spójne przemówienie na zadany temat z wykorzystaniem różnorodnych figur retorycznych (epitety, przenośnie, porównania,	Uczeń: – redaguje przemówienie w imieniu wskazanego bohatera literackiego, z elementami stylizacji językowej.

		wypowiedzi.		apostrofy, pytania retoryczne oraz wykrzyknienia), – w przemówieniu oprócz argumentów prezentuje kontrargumenty oraz zbija je.	
10. Wygłaszanie przemówień	Uczeń: – odczytuje swoje przemówienie.	Uczeń: – wygłasza swoje przemówienie, wspomagając się zapisanym tekstem.	Uczeń: – wygłasza swoje przemówienie z pamięci.	Uczeń: – wygłasza swoje przemówienie z pamięci, wzbogacając wystąpienie o chwytory oratorskie i środki stylistyczne (modulacja głosu, rekwizyty).	Uczeń: – dokonuje analizy i oceny usłyszanych przemówień, wskazuje ich mocne i słabe strony.
11. Mój wpływ na świat	Uczeń: – wyszukuje definicję wyrazów w słowniku języka polskiego, – czyta wskazane fragmenty tekstów publicystycznych, – z pomocą nauczyciela określa tematy publicznych dyskusji i sposobów wyrażania opinii.	Uczeń: – wskazuje Konstytucję RP jako główny akt regulujący kwestie praw i obowiązków obywatela, – definiuje pojęcia, odwołując się do zapisów w konstytucji, – analizuje zgromadzony materiał, – dokonuje analizy problemu metodą	Uczeń: – na podstawie zapisów w konstytucji określa prawa człowieka, – wskazuje możliwości zabierania głosu w publicznych dyskusjach, – analizuje wskazany problem metodą analizy SWOT, formułuje wnioski.	Uczeń: – samodzielnie podaje tematy publicznych dyskusji i sposoby wyrażania opinii, – określa zasady udziału w publicznych dyskusjach.	Uczeń: – formułuje własny pogląd w dyskusji na analizowane przez pozostałych uczniów tematy, uzasadnia go.

		SWOT, – formułuje wskazówki dla biorących udział w publicznych debatach.			
12. Publiczna dyskusja na ważny temat społeczny	Uczeń: – zabiera głos w dyskusji, wspomagając się przygotowanym materiałem.	Uczeń: – zabiera głos w dyskusji, prezentując własne stanowisko i przywołując stosowne argumenty.	Uczeń: – zabiera głos w dyskusji, odnosząc się do wypowiedzi poprzedników.	Uczeń: – zabiera głos w dyskusji, polemizuje, zbija kontrargumenty.	Uczeń: – pełni funkcję moderatora dyskusji.
Rozdział 2. Praca, sukces... kariera					
13., 14. W drodze do kariery – „Kariera dziennikarska? Pierwsze artykuły, Krytyczne spojrzenie, Spotkanie ze starostą”	Uczeń: – zabiera głos w dyskusji, – wyszukuje informacje o autorce i jej powieści w słowniku terminów literackich, – czyta zadany fragment tekstu, – określa tematykę wskazanych fragmentów, podejmuje próbę określenia jego problematyki, – przy pomocy nauczyciela definiuje	Uczeń: – zabiera głos w dyskusji, prezentując własne stanowisko i przywołując stosowne argumenty, – wskazuje najważniejsze informacje o autorce i jej powieści, – określa problematykę wskazanych fragmentów tekstu, – definiuje dylemat bohatera, – wyszukuje	Uczeń: – samodzielnie redaguje notatkę biograficzną oraz informacyjną, – wnioskuje na podstawie tekstu – nazywa wartości, jakimi kieruje się bohater.	Uczeń: – wartościuje: dokonuje oceny działań bohatera, określa hierarchię wartości i definiuje jego cele życiowe.	Uczeń: – samodzielnie dociera do informacji na temat Z. Nałkowskiej i „Granicy”, prezentuje je klasie, – redaguje charakterystykę bohatera z wykorzystaniem fragmentów tekstu jako cytatów.

	dylemat bohatera, – podaje propozycje alternatywnych wyborów bohatera, – redaguje charakterystykę bohatera według instrukcji.	informacje w tekście potrzebne do analizy postaw bohatera, – wskazuje pozytywne i negatywne skutki podjętych decyzji, – redaguje charakterystykę bohatera.			
15. Charakterystyka Czechlińskiego – „Kariera dziennikarska? Kim jest Czechliński?”	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu, – prezentuje swój stosunek do bohatera, – wyszukuje informacje na temat bohatera, – wyszukuje definicję wskazanych wyrazów w słowniku języka polskiego, – redaguje wypowiedź argumentacyjną według instrukcji.	Uczeń: – argumentuje swoją ocenę bohatera, – dostrzega i wskazuje funkcjonalne cytaty charakteryzujące bohatera, – przyporządkowuje bohatera do określonego typu osobowości, – zabiera głos w dyskusji, – podaje propozycje odczytania symbolicznego znaczenia tytułu powieści, – redaguje wypowiedź argumentacyjną.	Uczeń: – wyjaśnia różnice między zaprezentowanymi typami osobowości, – uzasadnia przyporządkowanie wybranych cytatów do wskazanych cech, – uzasadnia przyporządkowanie bohatera do określonego typu osobowości, – zabiera głos w dyskusji, uzasadniając swoje stanowisko, – redaguje wypowiedź argumentacyjną, odnosząc się do fragmentów „Granicy”.	Uczeń: – dokonuje oceny zachowania bohatera i wykorzystuje ją w argumentacji podczas dyskusji – podaje różne propozycje odczytania tytułu powieści, uzasadnia je – redaguje wypowiedź argumentacyjną, przywołując różnorodne stanowiska poznane w trakcie dyskusji	Uczeń: – przedstawia złożoność osobowości bohatera, dostrzega jego wady i zalety – w trakcie dyskusji aktywnie słucha, polemizuje z przedmówcami lub nawiązuje do ich wypowiedzi – redaguje wypowiedź argumentacyjną, polemiczną, ukazującą złożoność osobowości bohaterów

16. Ziembiewicz politykiem – „Kariera polityczna?”	Uczeń: – podaje skojarzenia z hasłem „polityk”, – czyta zadany fragment tekstu, – odtwarza przebieg kariery Ziembiewicza, – wyszukuje informacje w tekście, – z pomocą nauczyciela formułuje pytania do hipotetycznego wywiadu.	Uczeń: – zapisuje notatkę w formie punktów (przebieg kariery Ziembiewicza), – wskazuje motywy postępowania bohatera, – interpretuje wypowiedzi bohatera, – formułuje pytania do hipotetycznego wywiadu i odpowiedzi, – podaje propozycje odczytania symbolicznego znaczenia tytułu powieści.	Uczeń: – analizuje motywy postępowania bohatera, – określa system wartości bohatera, – wnioskuje na podstawie tekstu, – formułuje pytania do hipotetycznego wywiadu i odpowiedzi, nawiązując do konkretnych wydarzeń opisanych w tekście.	Uczeń: – ocenia motywy postępowania bohatera, – redaguje spójny wywiad z bohaterem o wyrażnie określonym temacie, – podaje różne propozycje odczytania tytułu powieści, uzasadnia je.	Uczeń: – dzieli się swoimi poglądami na temat postępowania bohatera, argumentuje swoją opinię, – redaguje spójny wywiad z bohaterem o wyrażnie określonym temacie, wykorzystując znajomość całości utworu.
17. Szczęście rodzinne?	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu, – wyszukuje informacje w tekście, – redaguje przepis na sukces zawodowy według instrukcji.	Uczeń: – dostrzega i wskazuje funkcjonalne cytaty charakteryzujące bohatera, – opisuje zachowania bohaterki, – nazywa słabości bohatera,	Uczeń: – dokonuje oceny działań bohaterów, – na podstawie wypowiedzi Ziembiewicza charakteryzuje jego system wartości.	Uczeń: – posługuje się cytatami w funkcji argumentów, – redaguje przepis na sukces zawodowy na podstawie wniosków z lektury fragmentów powieści.	Uczeń: – sytuje wskazane fragmenty w kontekście całej powieści, – wzbogaca oceny bohaterów, odwołując się do treści całości utworu.

		– podaje propozycje interpretacji wypowiedzi bohatera, – redaguje przepis na sukces zawodowy.			
18. Ćwiczenia ortograficzne. Końcówki -ą, -om w rzeczownikach	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów	Uczeń: – wyjaśnia zasadę pisowni końcówek -ą i -om, – wskazuje przykłady form gramatycznych, w których pojawiają się końcówki -ą i -om.	Uczeń: – stosuje właściwe zasady pisowni końcówek -ą i -om, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje korekty zapisu, pracując ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i określa zasady pisowni końcówek -ą i -om, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu wyrazów.
19. Przeszłość i teraźniejszość. Wywiad z Ewą Ewart	Uczeń: – czyta zadany fragment tekstu, – definiuje wywiad, – wyszukuje informacje w tekście na temat Ewy Ewart, – z pomocą nauczyciela redaguje porady dla osób stojących u progu kariery.	Uczeń: – wskazuje czynniki pozwalające odnieść sukces, – wskazuje najważniejsze informacje na temat bohaterki wywiadu, – redaguje notatkę biograficzną w formie punktów, – dostrzega i wskazuje	Uczeń: – redaguje notatkę biograficzną w formie minibiogramu, – ocenia działania bohaterki, wykorzystując pozyskane informacje w funkcji argumentów, – określa system wartości bohaterki, – redaguje porady dla	Uczeń: – dokonuje hierarchii czynników pozwalających odnieść sukces, – uzasadnia zasadność przyznania Ewie Ewart nagrody Akademii Telewizyjnej, – ocenia wybory Ewy Ewart i Zenona Ziembiewicza, wykorzystując fakty z	Uczeń: – samodzielnie przygotowuje i prezentuje informacje na temat Wiktorów, – dokonując oceny bohaterów, uwzględnia różnorodne konteksty (społeczny, kulturowy itp.).

		funkcjonalne cytaty charakteryzujące bohaterkę, – nazywa wartości, którymi kierowała się bohaterka wywiadu, – redaguje porady dla osób stojących u progu kariery, – porównuje poglądy Ewy Ewart z postawą życiową Zenona Ziembiewicza.	osób stojących u progu kariery w jednolitej formie gramatycznej.	ich życia.	
20. Tworzenie tekstu pisanego. Wywiad	Uczeń: – analizuje przykłady wywiadów, – układa pytania do wywiadu, – zapisuje wypowiedzi rozmówcy.	Uczeń: – redaguje wywiad ze wskazaną osobą, – dba o poprawność językową wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje logiczny i spójny wywiad o wyrażnie zarysowanym typie, – próbuje uwzględnić różnorodność stylistyczną wypowiedzi (pytań i odpowiedzi) ze względu na wybranego rozmówcę.	Uczeń: – redaguje logiczny i spójny wywiad o wyrażnie zarysowanym typie, różnorodny stylistycznie, – tytułuje swój wywiad.	Uczeń: – redaguje logiczny i spójny wywiad ze wskazaną osobą, różnorodny stylistycznie, – redaguje lid stanowiący charakterystykę rozmówcy.
Rozdział 3. Zachwyt wolnością i życiem					
21. Optymistyczny autoportret – Kazimierz	Uczeń: – potrafi określić ramy czasowe epoki, – potrafi podać	Uczeń: – formułuje hipotezę interpretacyjną, – określa nastrój	Uczeń: – formułuje różne hipotezy interpretacyjne,	Uczeń: – uzasadnia swoje hipotezy interpretacyjne, cytując odpowiednie	Uczeń: – samodzielnie przygotowuje i prezentuje informacje na temat grupy

Wierzyński „Zielono mam w głowie”	główne cechy epoki, – wskazuje główne założenia grupy poetyckiej Skamander, – czyta tekst poetycki, – określa tematykę wiersza, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – dostrzega analogię między podmiotem lirycznym a wiosną, – z pomocą nauczyciela wyszukuje zastosowane środki stylistyczne.	wiersza, – identyfikuje podmiot liryczny, – wskazuje źródła odwołań i skojarzeń podmiotu lirycznego, – charakteryzuje podmiot liryczny – wskazuje charakterystyczne cechy języka wypowiedzi, – nazywa i wyszukuje zastosowane środki stylistyczne.	– nazywa charakterystyczne cechy języka wypowiedzi, – określa funkcję użytych w tekście epitetów i metafor, – wskazuje związki wiersza z poetyką Skamandra.	fragmenty wiersza, – określa funkcję przywołania znanych związków frazeologicznych, – wskazuje źródło inspiracji w odniesieniu do ukształtowania warstwy słownej tekstu, – wskazuje indywidualne cechy poezji K. Wierzyńskiego.	poetyckiej Skamander, – dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wiersza ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu historycznoliterackiego.
22. Chwilo trwaj, jesteś piękna! – L. Staff „Wysokie drzewa”	Uczeń: – opisuje ulubiony pejzaż, – wskazuje najważniejsze informacje dotyczące L. Staffa, – czyta tekst poetycki, – określa tematykę wiersza, – wskazuje elementy opisywanego	Uczeń: – wskazuje na tytuł wiersza jako zapowiedź jego tematyki, – redaguje notatkę biograficzną, – dostrzega malarskość utworu, – wskazuje i nazywa zmysły, do których odwołuje się podmiot liryczny,	Uczeń: – określa funkcję tytułu utworu, – określa funkcję zastosowanych środków stylistycznych, – wskazuje fragmenty, w których podmiot liryczny odwołuje się do kilku zmysłów, – nazywa uczucia podmiotu lirycznego,	Uczeń: – określa funkcję motta – cytatu z „Fausta” J.W. Goethego, – opracowuje koncepcję przekładu intersemiotycznego oddającego specyfikę wiersza, – określa funkcję pojawiającej się w tekście synestezji, – uzasadnia, że wiersz	Uczeń: – przywołuje treść "Fausta" J.W. Goethego w funkcji argumentu uzasadniającego użycie fragmentu dramatu jako motta, – interpretuje utwór w kontekście historycznoliterackim, – objaśnia pojęcie aluzji literackiej.

	pejzażu, ich cechy, – określa, do jakiego zmysłu odwołuje się podmiot liryczny we wskazanym fragmencie, – definiuje pojęcia: synestezja, liryka opisowa, budowa klamrowa, – z pomocą nauczyciela wyszukuje fragmenty wiersza, w których ujawniają się uczucia podmiotu lirycznego.	– nazywa zastosowane środki stylistyczne, – dokonuje przekładu intersemiotycznego, – wyszukuje fragmenty wiersza, w których ujawniają się uczucia podmiotu lirycznego, – wskazuje elementy tekstu świadczące o budowie klamrowej, – objaśnia celowość przywołania jako motta cytatu z „Fausta” J.W. Goethego.	– wymienia cechy liryki opisowej i uzasadnia, że wiersz należy do tego typu wypowiedzi, – uzasadnia, że wiersz ma budowę klamrową.	należy do liryki opisowej, – określa funkcję budowy klamrowej.	
23. O miłości poważnie i żartobliwie – Julian Tuwim „Colloquium niedzielne na ulicy”	Uczeń: – czyta tekst liryczny i fragment tekstu dramatycznego, – określa, jaki obraz miłości przedstawiają omawiane utwory literackie, – zabiera głos w dyskusji – redaguje miłosny	Uczeń: – określa sytuację przedstawioną w analizowanych tekstach, – identyfikuje bohaterów tekstów, – wskazuje tematykę dialogów, – wskazuje charakterystyczne cechy języka obu	Uczeń: – wskazuje podobieństwa i różnice w obu tekstach, – nazywa charakterystyczne cechy języka obu wypowiedzi, – wskazuje związki między nastrojem tekstu a celem	Uczeń: – poprawnie odczytuje sens i przesłanie utworów, – poprawnie wartościuje postawy, – objaśnia źródła różnic między tekstami, odwołując się do kontekstu historycznoliterackiego, – zabiera głos w	Uczeń: – dokonuje analizy i interpretacji porównawczej dwóch tekstów ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu historycznoliterackiego.

	dialog według instrukcji.	wypowiedzi, – określa cel rozmowy, – określa nastrój rozmowy.	prezentowanego w nim dialogu, – zabiera głos w dyskusji, przywołując w funkcji argumentów przykłady z życia, – redaguje miłosny dialog z zastosowaniem elementów stylu naukowego.	dyskusji, przywołując w funkcji argumentów przykłady z literatury, – redaguje miłosny dialog, funkcjonalnie wykorzystując elementy stylu naukowego.	
24. Ćwiczenia ortograficzne. Pisownia z „ó” i „u”.	Uczeń: – wykonuje ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów, – pracuje ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę pisowni wyrazów z „ó”, „u”, – wskazuje wyjątki w pisowni.	Uczeń: – stosuje właściwe zasady pisowni „ó”, „u”, – potrafi wskazać wyjątki od zasad pisowni „ó”, „u” i podaje przykłady.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni „ó” lub „u”, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia konieczność prawidłowego zapisu wyrazów, – wyjaśnia dawne procesy warunkujące pisownię „ó” lub „u”.
25. My, pokolenie wolności – Małgorzata Hillar „My z drugiej połowy XX wieku”	Uczeń: – czyta tekst poetycki, – określa tematykę wiersza, – wskazuje fragmenty wiersza stanowiące charakterystykę zbiorowości, – z pomocą	Uczeń: – nazywa cechy pokolenia drugiej połowy XX w., – wskazuje problem dręczący to pokolenie, – wskazuje cechy wspólne ludzi końca XX i początku XXI w.,	Uczeń: – ocenia system wartości pokolenia drugiej połowy XX w., – definiuje problem dręczący to pokolenie, – charakteryzuje pokolenie ludzi początku XXI w.	Uczeń: – samodzielnie wyciąga i formułuje wnioski na podstawie wiersza dotyczące kondycji człowieka drugiej połowy XX w., – charakteryzuje pokolenie ludzi początku XXI w., przytaczając konkretne argumenty z	Uczeń: – prezentuje największe dokonania ludzi żyjących w XX w., – redaguje charakterystykę swojego pokolenia w formie wiersza stanowiącego polemikę lub kontynuację utworu M. Hillar.

	nauczyciela dokonuje charakterystyki pokolenia drugiej połowy XX w., – redaguje charakterystykę zbiorowości według instrukcji.	– redaguje charakterystykę swojego pokolenia w formie wiersza.		własnych obserwacji.	
26. Ćwiczenia językowe. Związki frazeologiczne	Uczeń: – wskazuje użyte w tekście związki frazeologiczne, – objaśnia ich znaczenie, pracując ze słownikiem frazeologicznym.	Uczeń: – samodzielnie objaśnia znaczenie użytych związków frazeologicznych, – redaguje krótką wypowiedź zawierającą wybrane związki frazeologiczne.	Uczeń: – rozróżnia typy związków frazeologicznych (zwroty, wyrażenia, frazy), – wskazuje ich źródła.	Uczeń: – dostrzega i rozszyfrowuje przekształcone związki frazeologiczne, – określa ich funkcję w tekście, – stosuje w swoich wypowiedziach różnorodne związki frazeologiczne.	Uczeń: – prezentuje ciekawostki dotyczące pochodzenia różnorodnych związków frazeologicznych.
27. Formy wypowiedzi. Charakterystyka	Uczeń: – analizuje przykłady charakterystyk, – redaguje plan odtwórczy charakterystyki, – redaguje charakterystykę wybranej postaci według instrukcji.	Uczeń: – redaguje charakterystykę wybranej postaci, – dba o poprawność językową wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje logiczną i spójną charakterystykę wybranej postaci, uzasadniając jej cechy stosownymi przykładami.	Uczeń: – redaguje urozmaiconą charakterystykę (zawierającą elementy charakterystyki pośredniej i bezpośredniej) wybranej postaci, uzasadniając jej cechy stosownymi przykładami.	Uczeń: – redaguje logiczną i spójną charakterystykę nieistniejącej postaci.
Rozdział 4. Awangarda, czyli bunt wobec tradycji					

28., Zniewolenie formą – „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza	29. Uczeń: – korzysta ze słownika języka polskiego, – czyta zadany fragment tekstu, – określa tematykę fragmentu tekstu, – porządkuje punkty planu wydarzeń, – wymienia rodzaje komizmu.	Uczeń: – definiuje pojęcia: awangarda, awangardowy, – podaje propozycje przebiegu awangardowej lekcji, – nazywa swoje uczucia, które wzbudza tekst, – podaje przykłady deformacji rzeczywistości, – podaje przykłady różnych rodzajów komizmu.	Uczeń: – określa, jakie uczucia budzi tekst i uzasadnia swoje stanowisko, – rozróżnia rodzaje komizmu, – określa cel takiego sposobu ukształtowania świata przedstawionego.	Uczeń: – odczytuje ponadczasowe przesłanie utworu, – uzasadnia własną interpretację fragmentu tekstu, – zabiera głos w dyskusji, przytaczając argumenty i uzasadniając własne stanowisko.	Uczeń: – sytuuje wskazany fragment w kontekście całego utworu, objaśnia jego funkcje, – wskazuje różnorodne sposoby deformacji rzeczywistości na przykładzie innych tekstów kultury.
30. W duchu Awangardy Krakowskiej – Julian Przyboś „Lipiec”	Uczeń: – określa ramy czasowe dwudziestolecia międzywojennego, – definiuje określenie „Awangarda Krakowska”, – czyta tekst poetycki, – wskazuje fragmenty stanowiące	Uczeń: – określa tematykę liryku, – określa charakter wiersza, nazywając zastosowane w nim formy wypowiedzi, – nazywa cechy podmiotu lirycznego, – wskazuje wpływ poetyki Awangardy Krakowskiej na twórczość J.	Uczeń: – wzbogaca analizę i interpretację wiersza o wątki autobiograficzne, – wskazuje motyw wędrowny (lipy, drzewa) pojawiający się w tekście i przywołuje omawiane wcześniej teksty, w których się pojawił, – wskazuje neologizmy	Uczeń: – ustala hipotezy dotyczące identyfikacji podmiotu lirycznego, – określa funkcję użytych w tekście przenośni i neologizmów, – określa funkcję przywołania przez poetę motywu lipy, – podaje własną propozycję interpretacji tekstu.	Uczeń: – podaje dodatkowe informacje na temat Awangardy Krakowskiej i J. Przybosia wzbogacające analizę i interpretację wiersza, – podaje różne hipotezy interpretacyjne.

	charakterystykę podmiotu lirycznego, – z pomocą nauczyciela określa, co świadczy o awangardowości J. wiersza Przybosia.	Przybosia.	artystyczne i przerośnięcie, – formułuje argumenty uzasadniające, że liryka J. Przybosia należy do nurtu poezji awangardowej.		
31. Przeszłość i teraźniejszość. W galerii sztuki awangardowej	Uczeń: – wymienia nazwiska artystów, awangardowych – określa tematykę dzieł, – nazywa uczucia, które wzbudzają w nich dzieła, – z pomocą nauczyciela ustnie opisuje wybraną reprodukcję.	Uczeń: – opisuje wybrane dzieło, – wskazuje elementy dzieła stanowiące o jego przynależności do nurtu awangardowego.	Uczeń: – określa elementy awangardowe zamieszczonych dzieł i ich funkcję, – dokonuje analizy porównawczej.	Uczeń: – określa, który autor naśladuje, a który przetwarza rzeczywistość, – wygłasza opinię na temat sztuki awangardowej, uzasadniając swoje stanowisko.	Uczeń: – wyszukuje i wygłasza na forum klasy informacje na temat twórców, których reprodukcje dzieł zostały zamieszczone w podręczniku, – prezentuje własne ulubione dzieła awangardowe, opisuje je i ocenia.
32. Formy wypowiedzi. Prezentacja multimedialna	Uczeń: – zna zasady tworzenia prezentacji multimedialnej, – gromadzi materiał do wykorzystania w prezentacji.	Uczeń: – przetwarza materiał do prezentacji multimedialnej, – dokonuje opracowania graficznego prezentacji.	Uczeń: – dokonuje selekcji przygotowanego materiału, – ustala kolejność jego prezentacji.	Uczeń: – pełni funkcję lidera grupy, organizując jej pracę nad prezentacją, czuwa nad jej poprawnością merytoryczną, językową, ortograficzną i interpunkcyjną.	Uczeń: – gromadzi, selekcjonuje i przetwarza materiał wzbogacający prezentację, wykraczający poza wskazane treści.

33. Ćwiczenia ortograficzne. Rzeczowniki typu: muzeum, liceum, technikum	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia, – korzysta ze słownika ortograficznego.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę odmiany rzeczowników typu: muzeum, liceum, technikum, – podaje przykłady form gramatycznych rzeczowników tego typu mogących budzić wątpliwości.	Uczeń: – właściwie odmienia rzeczowniki typu: muzeum, liceum, technikum, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje korekty zapisu, pracując ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady odmiany rzeczowników typu: muzeum, liceum, technikum, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu wyrazów.
Rozdział 5. Wojna i okupacja					
34. Obrazy krzyczą...	Uczeń: – określa ramy czasowe okresu wojny i okupacji, – określa tematykę obrazu B. Linkego, – nazywa uczucia, które wzbudza w nich dzieło, – z pomocą nauczyciela ustnie opisuje obraz.	Uczeń: – opisuje wybrane dzieło. – określa elementy dzieła stanowiące o związkach z II wojną światową.	Uczeń: – określa elementy dzieła o wymowie przenośnej i symbolicznej, – dokonuje analizy kolorystyki obrazu.	Uczeń: – odczytuje przenośną i symboliczną wymowę obrazu, – dokonuje pełnej analizy i interpretacji dzieła z uwzględnieniem kontekstu historycznego.	Uczeń: – podaje nazwiska i tytuły innych dzieł sztuki podejmujących tematykę II wojny światowej.
35. Obrońcy Westerplatte – Ewelina Pestka „Westerplatte”	Uczeń: – wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat wskazanych bohaterów, – czyta zadany tekst,	Uczeń: – prezentuje informacje na temat bohaterów i wskazuje ich rolę w obronie Westerplatte,	Uczeń: – prezentuje informacje na temat bohaterów i ocenia ich rolę w obronie Westerplatte, – samodzielnie	Uczeń: – określa funkcję zróżnicowanego sposobu prowadzenia narracji, – określa funkcję pojawiających się w tekście różnych form	Uczeń: – definiuje ideał żołnierza patrioty ukazany w tekście, – dokonuje oceny działań bohaterów w kontekście realiów historycznych.

	– określa tematykę tekstu, – przy pomocy nauczyciela dzieli tekst na cztery jednostki, – odtwarza przebieg wydarzeń, – wskazuje fragmenty stanowiące opis myśli, uczuć i zachowań bohaterów.	– wymienia najważniejsze fakty dotyczące obrony Westerplatte, – nazywa zastosowane przez autorkę formy wypowiedzi, – dzieli tekst na cztery jednostki tematyczne, – określa wątki, jakimi autorka wzbogaca informacje o obronie Westerplatte, – wskazuje fragment tekstu stanowiący jego puentę, – redaguje notatkę na temat filmu.	- redaguje notatkę dotyczącą obrony Westerplatte, – określa sposób relacjonowania wydarzeń, – tytułuje wyodrębnione części tekstu, – określa sposób przedstawienia decyzji o ogłoszeniu kapitulacji, – odczytuje puentę.	- wypowiedzi, – dokonuje oceny sposobu kreacji wydarzeń i bohaterów dla interpretacji tekstu, – interpretuje puentę, – na podstawie dostępnych recenzji redaguje krytyczną notatkę na temat filmu.	
36.–38. Ocalmy pamięć o ofiarach Katynia	Uczeń: – zna kontekst historyczny filmu A. Wajdy „Katyń”, – nazywa elementy tworzywa filmowego, – rozpoznaje tematykę filmu, – nazywa uczucia, które wzbudza film.	Uczeń: – wyszukuje w różnych źródłach informacje dotyczące zbrodni katyńskiej, – wymienia głównych bohaterów i przedstawia ich losy, – określa elementy	Uczeń: – wyszukuje informacji na temat instytucji i organizacji dbających o zachowanie pamięci o Katyniu, – rozróżnia postaci pozytywne i negatywne, – dokonuje oceny	Uczeń: – wyszukuje i prezentuje informacje na temat tzw. rodzin katyńskich i ich losów, – uzasadnia zabieg przywołania w filmie postaci Rosjanina pomagającego Marii, – odczytuje znaczenie symboliczne elementów	Uczeń: – dokonuje krytycznej analizy i interpretacji filmu, podając realia historyczne i elementy koncepcji reżyserskiej.

		dzieła filmowego wzbogacającego przesłanie, – dokonuje oceny filmu z punktu widzenia współczesnego odbiorcy.	działań bohaterów, – określa elementy dzieła filmowego o charakterze symbolicznym.	dzieła filmowego, – wskazuje i interpretuje sceny o charakterze symbolicznym.	
39. Tworzenie tekstu pisanego. Recenzja	Uczeń: – analizuje przykłady recenzji, – redaguje recenzję według instrukcji.	Uczeń: – redaguje recenzję wybranego filmu z zastosowaniem słownictwa fachowego, – dba o poprawność językową wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje spójną recenzję filmu o wyrazistej funkcjonalnej kompozycji (cz. informacyjna, cz. krytyczna).	Uczeń: – redaguje spójną recenzję filmu o wyrazistej funkcjonalnej kompozycji (cz. informacyjna, cz. krytyczna), w której odnosi się i ustosunkowuje do innych recenzji filmu „Katyń”.	Uczeń: – redaguje recenzję filmu „Katyń” w kontekście historycznym oraz w odniesieniu do wcześniejszych dzieł A. Wajdy.
40. Apel do narodu – Krzysztof Kamil Baczyński „Byłeś jak wielkie, stare drzewo”	Uczeń: – zna pojęcie „pokolenie Kolumbów”, – czyta zadany tekst liryczny, – określa tematykę wiersza, – określa problematykę wiersza, – podejmuje próby samodzielnej analizy wiersza.	Uczeń: – wymienia nazwiska osób należących do pokolenia Kolumbów, – wskazuje, na jakim pomysle został oparty wiersz, – wymienia tytuły wcześniej poznanych tekstów, w których pojawia się motyw drzewa,	Uczeń: – wskazuje źródło pojęcia „pokolenie Kolumbów”, – odczytuje symbolikę drzewa w kontekście wiersza Baczyńskiego, – określa funkcję użytych środków stylistycznych, – określa funkcje apostrofy, – tytułuje części wiersza,	Uczeń: – określa, co determinuje przyporządkowanie danej postaci do pokolenia Kolumbów, – ustala, po co został przywołany w wierszu motyw drzewa, – określa funkcje trójdzielnej budowy wiersza, – definiuje pojęcie „teraźniejszości” wiersza i uzasadnia swoje	Uczeń: – przedstawia samodzielnie zgromadzone informacje na temat K.K. Baczyńskiego, – przedstawia informacje na temat kontekstu historycznego wiersza i uwzględnia go w trakcie analizy i interpretacji utworu.

		– wskazuje przenośnie i epitety opisujące naród polski, – odnajduje apostrofę, – podaje granice trzech części tematycznych wiersza, – stawia hipotezy interpretacyjne.	– analizuje puentę wiersza.	stanowisko, – interpretuje puentę wiersza i określa jej funkcję w kontekście wymowy wiersza, – uzasadnia swoje hipotezy interpretacyjne.	
41. Współcześni o powstaniu warszawskim – Hubert Dobaczewski „Godzina W”	Uczeń: – z pomocą nauczyciela analizuje treść wideoklipu, – podaje najważniejsze informacje dotyczące powstania warszawskiego, – czyta zadany tekst, – określa jego tematykę, – z pomocą nauczyciela dokonuje analizy tekstu, – definiuje pojęcie „romantyk”, – wyraża opinię na temat piosenki.	Uczeń: – wskazuje źródło inspiracji dla zespołu Sabaton, – nazywa wcześniejszą epokę literacką podejmującą tematykę martyrologiczną, – odczytuje znaczenie tytułu utworu, – identyfikuje osoby mówiące w tekście, – określa słowa klucze, – nazywa rodzaje użytych zdań, – określa nastrój	Uczeń: – określa przyczyny sięgnięcia przez współczesny zespół po tematykę powstańczą, – określa, co w kontekście piosenki Lao Che znaczy „być romantykiem”, – wskazuje fragmenty tekstu, w których ujawniają się poszczególne osoby mówiące, – wymienia środki stylistyczne budujące nastrój utworu, – nazywa rodzaje rymów, – nazywa cechy	Uczeń: – określa sposoby wykorzystania przez zespół tematyki powstania warszawskiego, – określa funkcje tytułu, – odczytuje znaczenie słów kluczy w kontekście wymowy wiersza, – określa funkcje różnorodnego rodzaju zdań użytych w tekście, – wskazuje, czym podyktowane są różnice w budowie wersyfikacyjnej poszczególnych strof, – przedstawia wizerunek	Uczeń: – prezentuje informacje na temat powstania warszawskiego, zespołów Sabaton, Lao Che i zawartości ich płyty „Powstanie warszawskie”.

		utworu, – określa budowę wersyfikacyjną tekstu, – wskazuje rymujące się części tekstu, – wskazuje fragmenty stanowiące nawiązania do wierszy K.K. Baczyńskiego.	romantyka i przypisuje je bohaterom utworu, – określa motywy działania postaci.	powstania i powstańców wyłaniający się z tekstu, – wskazuje źródło aluzji literackiej, – uzasadnia swoją opinię na temat piosenki.	
42. Ćwiczenia ortograficzne. Kłopotliwe przedrostki: s- czy z-	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów, – pracuje ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę pisowni przedrostków s- i z-, – wskazuje wyjątki w pisowni przedrostków s- i z-.	Uczeń: – stosuje właściwe zasady pisowni s- i z-, – potrafi wskazać wyjątki od zasad pisowni przedrostków s- i z- i podaje przykłady.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni przedrostków s- i z-, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu wyrazów, – objaśnia procesy warunkujące pisownię przedrostków s- i z-.
43., 44. Człowiek człowiekowi zgotował ten los – Tadeusz Borowski „Proszę państwa do	Uczeń: – definiuje pojęcie Holokaustu – czyta zadany fragment tekstu – określa jego tematykę – odtwarza przebieg	Uczeń: – poprawnie zapisuje nazwy pojęć: Holokaust i holokaust, – podaje informacje na temat T. Borowskiego,	Uczeń: – objaśnia różnice znaczeniowe wyrazów Holokaust i holokaust – identyfikuje narratora opowiadania – dokonuje oceny postawy narratora,	Uczeń: – w zapisie pojęć kieruje się znajomością znaczenia wyrazów wynikających z kontekstu historycznego – wskazuje analogie między biografią	Uczeń: – ustala źródła pojęć: Holokaust i holokaust, – sytuuje opowiadanie w odniesieniu do całego zbioru opowiadań, określa jego funkcję, – określa źródło pojęcia

gazu”	wydarzeń – wskazuje przymiotniki najtrafniej określające sposób przyjmowania przez Niemców transportu.	– wskazuje cytaty uzasadniające określoną tezę, – odczytuje znaczenie tytułu utworu.	wskazując na źródło jego zachowania – nazywa użyty w zakończeniu opowiadania środek stylistyczny.	Borowskiego a narratora opowiadania – określa sposób prowadzenia narracji i funkcje tego zabiegu – określa funkcje tytułu utworu i ironii pojawiającej się w zakończeniu tekstu.	„behawioryzm”, definiuje ten sposób postrzegania rzeczywistości.
45., 46. Dokument nazistowskich zbrodni – Zofia Nałkowska „Profesor Spanner”	Uczeń: – zna znaczenie tytułu zbioru opowiadań, – czyta zadany tekst, – określa jego tematykę i problematykę.	Uczeń: –selekcjonuje informacje na temat bohatera opowiadania, – wyszukuje funkcjonalne cytaty mogące pełnić funkcję argumentów, – odczytuje znaczenie motto „Medalionów”	Uczeń: – interpretuje znaczenie tytułu zbioru opowiadań, – ocenia przydatność wyszukanych cytatów w funkcji argumentów.	Uczeń: – dokonuje selekcji i hierarchizacji cytatów-argumentów potwierdzających postawione tezy, – interpretuje motto i określa jego funkcje w utworze.	Uczeń: – sytuuje opowiadanie w odniesieniu do całego zbioru opowiadań, określa jego funkcję, – rozwija informacje na temat zbrodni hitlerowskich dokonywanych na Polakach.
47. „Żałuję tylko jednej rzeczy – mogłam zrobić więcej”– działalność Ireny Sendlerowej	Uczeń: – korzysta ze słownika języka polskiego, – czyta zadany tekst, – podaje najważniejsze informacje o bohaterce, – ocenia działania	Uczeń: – wskazuje cechy bohatera i przeciętnego człowieka, – podaje synonimy słowa „bohater”, – wyszukuje funkcjonalne cytaty.	Uczeń: – definiuje pojęcie „peryfraz” i podaje przykłady peryfraz, – dokonuje selekcji zgromadzonego materiału.	Uczeń: – określa funkcje peryfrazy i podaje sytuacje (konteksty) jej użycia, – dokonuje selekcji i hierarchizacji zgromadzonych cytatów, – uzasadnia swoje stanowisko dotyczące	Uczeń: – rozwija informacje na temat I. Sendlerowej, – podaje wiadomości na temat filmu poświęconego Sendlerowej (reżyser, obsada, tematyka, problematyka, wymowa), – przygotowuje i przedstawia informacje na

	bohaterki.			oceny działań bohaterki.	temat odznaczenia „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.
48. Ćwiczenia językowe. Funkcje wypowiedzi	Uczeń: – wymienia funkcje wypowiedzi, – z pomocą nauczyciela określa funkcje wypowiedzi we wskazanych przykładach.	Uczeń: – określa funkcje wypowiedzi we wskazanych przykładach, – wskazuje środki językowe przyporządkowane określonej funkcji wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje tekst o określonej funkcji, – określa funkcję użytych środków językowych.	Uczeń: – dokonuje przekształcenia tekstu w którym dominuje jedna funkcja na taki, w którym dominuje inna z wykorzystaniem różnorodnych środków językowych.	Uczeń: – rozpoznaje, nazywa i określa funkcje różnych tekstów (także funkcje: poetycką, fatyczną, magiczną, metajęzykową), – redaguje teksty pełniące różne funkcje (jw.) z funkcjonalnym wykorzystaniem różnorodnych środków językowych.
49., 50. Współczesny holokaust – Wojciech Tochman „Jakbyś kamień jadła”	Uczeń: – czyta zadany tekst, – określa jego tematykę i problematykę, – wskazuje przykłady działań skierowanych przeciwko innym nacjom, – redaguje list otwarty według instrukcji.	Uczeń: – definiuje pojęcie „współczesny holokaust”, – wyszukuje informacje w tekście, – redaguje list otwarty.	Uczeń: – wyjaśnia symboliczne znaczenie tytułu tekstu, – podaje przykłady działań mogących być określanych mianem „współczesnego holokaustu”, – redaguje list otwarty, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie pojęcia „współczesny holokaust” i określa jego konotacje historyczne, – zabiera głos w dyskusji na temat odpowiedzialności współczesnych ludzi za konflikty wojenne na świecie, – redaguje list otwarty, w którym zamieszcza argumenty i zbija kontrargumenty.	Uczeń: – przedstawia przykłady współczesnych konfliktów na tle etnicznym, – objaśnia tło konfliktów w dawnej Jugosławii, – samodzielnie opracowuje plan listu otwartego, gromadzi i selekcionuje argumenty.
51. Ćwiczenia ortograficzne.	Uczeń: – wykonuje zadane	Uczeń: – wyjaśnia zasadę	Uczeń: – stosuje właściwe	Uczeń: – analizuje wybrane	Uczeń: – objaśnia potrzebę

Pisownia wyrazów z „rz” i „ż” niewymiennym	ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów, – pracuje ze słownikiem ortograficznym.	pisowni wyrazów z „rz”, „ż” niewymiennym, – wskazuje wyjątki w pisowni.	zasady pisowni wyrazów z „rz”, „ż” niewymiennym, – potrafi wskazać wyjątki od zasad pisowni wyrazów z „rz”, „ż” niewymiennym i podaje przykłady.	przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni wyrazów z „rz” lub „ż” niewymiennym, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	prawidłowego zapisu wyrazów, – objaśnia dawne procesy warunkujące pisownię wyrazów z „rz” lub „ż” niewymiennym.
--	---	---	--	---	---

Rozdział 7. Świat po Zagładzie

52. Zwątpienie – Leopold Staff „Człowiek”	Uczeń: – czyta zadany tekst poetycki, – określa tematykę tekstu, – określa problematykę tekstu.	Uczeń: – wskazuje związki wiersza z tematyką II wojny światowej, – charakteryzuje bohatera lirycznego, – określa nastrój wiersza, – wyszukuje funkcjonalne cytaty.	Uczeń: – objaśnia celowość użycia wielkiej litery w wyrazie „Człowiek”, – określa formę zastosowanego czasownika, – dokonuje analizy porównawczej w zakresie nastroju i budowy tekstów.	Uczeń: – objaśnia funkcję użytej wielkiej litery w rzeczowniku „Człowiek” i formy zastosowanego czasownika, – dokonuje interpretacji porównawczej dwóch tekstów L. Staffa, uwzględniającej konteksty historycznoliterackie.	Uczeń: – dokonuje analizy i interpretacji wiersza L. Staffa w kontekście całości jego twórczości.
53. W poszukiwaniu utraconych wartości – Tadeusz Różewicz „Ocalony”	Uczeń: – czyta zadany tekst poetycki, – określa tematykę tekstu, – określa problematykę tekstu, – z pomocą nauczyciela	Uczeń: – wskazuje związki treści i wymowy wiersza z biografią autora, – charakteryzuje podmiot mówiący w wierszu, – nazywa cechy	Uczeń: – nazywa wartości utracone przez człowieka doświadczonego przez wojnę, – wskazuje warunek odbudowy systemu wartości,	Uczeń: – określa funkcję zastosowanych środków artystycznego wyrazu, – odczytuje wymowę wiersza w kontekście całego pokolenia, – stawia hipotezy dotyczące „nauczyciela”	Uczeń: – dokonuje analizy i interpretacji wiersza T. Różewicza w kontekście całości jego twórczości.

	charakteryzuje podmiot mówiący w wierszu.	człowieka doświadczonego przez wojnę, – nazywa zastosowane środki artystycznego wyrazu.	– tworzy wizerunek człowieka doświadczonego przez wojnę.	i „mistrza”, – wskazuje odwołania do Biblii.	
54. Wszystko może się znowu wydarzyć? Kazimierz Wierzyński „Dialog przy fajce”	Uczeń: – czyta wskazany tekst poetycki, – wskazuje czasowniki użyte przez podmiot liryczny, – wskazuje epitety opisujące podmiot liryczny.	Uczeń: – określa formy gramatyczne użytych przez podmiot liryczny czasowników, – wskazuje nawiązania do wydarzeń II wojny światowej, – wyszukuje funkcjonalne cytaty, – podaje propozycje odczytania przesłania utworu.	Uczeń: – określa, w czym imieniu wypowiada się podmiot liryczny, – określa funkcję nawiązań do wydarzeń II wojny światowej, – określa ton wypowiedzi podmiotu lirycznego, – odczytuje znaczenie tytułu wiersza, – uzasadnia swoje hipotezy dotyczące przesłania wiersza.	Uczeń: – określa funkcję form gramatycznych czasowników użytych przez podmiot liryczny, – nazywa funkcję epitetów opisujących podmiot liryczny, – interpretuje wymowę tonu wypowiedzi w kontekście problematyki wiersza, – interpretuje znaczenie tytułu wiersza, – formułuje przesłanie wiersza w postaci zdań rozkazujących.	Uczeń: – wskazuje źródło skojarzeń podmiotu lirycznego, – dokonuje analizy i interpretacji wiersza K. Wierzyńskiego w kontekście wcześniejszych utworów.
55., 56. Współczesny heros – Andrzej Szczypiorski „O Kazimierzu Moczarskim”	Uczeń: – korzysta ze słownika frazeologicznego i objaśnia znaczenie podanych związków frazeologicznych, – czyta fragment	Uczeń: – tworzy rodzinę wyrazów słowa „heros”, – charakteryzuje herosa, – wyszukuje funkcjonalne cytaty,	Uczeń: – na podstawie analizy tekstu określa system wartości bohatera i dokonuje jego wartościowania, – ocenia podejmowane przez	Uczeń: – analizując zgromadzony materiał, uzasadnia, że K. Moczarskiego można nazwać herosem, – zabierając głos w dyskusji, wykorzystuje	Uczeń: – określa funkcję przedmowy do tekstu „Rozmowy z katem”, – pełni funkcję moderatora dyskusji.

		tekstu, – wyszukuje w tekście informacje na temat K. Moczarskiego.	– wskazuje cechy bohatera, – zabiera głos w dyskusji, – dokonuje operacji na tekście – formułuje poglądy bohatera w postaci tez.	niego działania na rzecz Polski.	zgromadzony materiał w funkcji argumentów, hierarchizuje je.	
57., Sylwetka zbrodniarza – Kazimierz Moczarski „Rozmowy z katem”	58.	Uczeń: – wymienia czynniki wpływające na kształtowanie się osobowości, poglądów i systemu wartości człowieka, – wskazuje założenia nazizmu, – czyta zadany fragment tekstu, – wyszukuje informacje na temat J. Stroopa.	Uczeń: – określa, jaki wpływ mają czynniki kształtujące osobowość, poglądy i system wartości człowieka, – definiuje pojęcie nazizmu, – wyszukuje funkcjonalne cytaty, – nazywa uczucia, które budzi postać bohatera, – rozpoznaje i nazywa zastosowane w utworze formy wypowiedzi, – interpretuje wskazane wypowiedzi bohaterów.	Uczeń: – wskazuje cytaty stanowiący kwintesencję poglądów J. Stroopa, – dokonuje selekcji zgromadzonego materiału, przyporządkowując określone cytaty do wskazanego hasła, – podaje propozycje odczytania przesłania książki i celu jej napisania.	Uczeń: – interpretuje hasła głoszone przez J. Stroopa i wskazuje ich wpływ na kształtowanie się jego osobowości, – formułuje przesłanie książki, – określa funkcję zastosowanych w utworze form wypowiedzi, – w interpretacji wskazanych wypowiedzi bohaterów odwołuje się do treści zamieszczonego w podręczniku fragmentu „Rozmów z katem”.	Uczeń: – wskazuje źródła ideologii nazizmu, – sytuuje wskazany fragment w kontekście całego utworu, objaśnia jego funkcje.
59.	Wobec	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

współczesnych zbrodniarzy wojennych. „Gazeta Wyborcza” „Ratko Mładić wydany do Hagi”	– wie, kim był Ratko Mładić, – czyta tekst, – wyszukuje informacje na temat Mladicia.	– określa tematykę tekstu publicystycznego, – wskazuje wyróżniki tekstu publicystycznego.	– wskazuje sposoby wpływania na opinię czytelników w tekście publicystycznym.	– określa funkcję przywołanych w tekście informacji o córce Mladicia.	– poszerza informacje na temat Ratka Mladicia i dokonywanych przez niego zbrodni.
60. Tworzenie tekstu pisanego. Życiorys i podanie	Uczeń: – analizuje przykłady życiorysów i podań, – redaguje własny życiorys i podanie według instrukcji.	Uczeń: – redaguje życiorys i podanie, wykorzystując TI, – dba o poprawność językową wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje klasyczny życiorys i CV, – redaguje podanie do przyszłego pracodawcy z prośbą o przyjęcie do pracy.	Uczeń: – objaśnia różnice między życiorysem a CV, – redaguje życiorys, CV i podanie w imieniu fikcyjnej postaci.	Uczeń: – formułuje zasady pisania życiorysu, CV i podania (instrukcję dla pozostałych uczniów).
61. Ćwiczenia ortograficzne. Pisownia z „h” i „ch”	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów, – pracuje ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę pisowni wyrazów z „h”, „ch”, – wskazuje wyjątki w pisowni.	Uczeń: – stosuje właściwe zasady pisowni „h”, „ch”, – potrafi wskazać wyjątki od zasad pisowni „h”, „ch” i podaje przykłady.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni „h” lub „ch”, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu wyrazów – objaśnia dawne procesy warunkujące pisownię „h” lub „ch”.
62. Poradnik językowy. Trudne nazwy miejscowe	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia, – korzysta ze słownika ortograficznego.	Uczeń: – wyjaśnia zasady odmiany trudnych nazw miejscowych, – wskazuje przykłady form	Uczeń: – właściwie odmienia trudne nazwy miejscowe, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady odmiany trudnych nazw miejscowych,	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu wyrazów, – podaje przykłady odmiany zagranicznych

		gramatycznych trudnych nazw miejscowych.	dokonuje korekty zapisu, pracując ze słownikiem ortograficznym.	– samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	nazw miejscowych.
Rozdział 8. Głos młodego pokolenia					
63., 64. Spór pokoleniowy na temat granic wolności – „Tango” Sławomira Mrożka	Uczeń: – zna pojęcie „literatura współczesna”, – korzystając ze słownika frazeologicznego, objaśnia znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, – czyta wskazany fragment tekstu dramatycznego, – rozumie pojęcie stereotypu, – wyszukuje odpowiednie fragmenty tekstu, – określa tematykę dramatu, – określa problematykę tekstu, – korzystając ze słownika terminów literackich, definiuje	Uczeń: – dokonuje periodyzacji literatury współczesnej, – charakteryzuje stereotypowy model rodziny, – wyszukuje funkcjonalne cytaty, – wskazuje elementy groteskowe, deformacji rzeczywistości, – zna pojęcie groteski, – formułuje propozycje odczytania znaczenia tytułu dramatu.	Uczeń: – formułuje główny temat fragmentu tekstu, – wskazuje elementy świata o charakterze symbolicznym, – określa konsekwencje zamiany ról w rodzinie.	Uczeń: – określa funkcję groteski w tekście, – odczytuje znaczenie symbolicznych elementów świata przedstawionego, – przedstawia różne hipotezy konsekwencji zamiany ról w rodzinie i funkcjonowania w tak ukształtowanym społeczeństwie, – odczytuje ponadczasowe przesłanie utworu, – odczytuje znaczenie tytułu dramatu, odwołując się do historii tego gatunku tańca i uwzględniając kontekst kulturowy.	Uczeń: – sytuuje wskazany fragment w kontekście całego utworu, objaśnia jego funkcje, – samodzielnie wyszukuje i prezentuje informacje na temat S. Mrożka, – prezentuje nagrania tanga.

	pojęcie groteski, – w dostępnych źródłach wyszukuje informacje na temat tanga.				
65., 66. Muzyka manifestem młodego pokolenia (wybrane teksty ze stron 144–152)	Uczeń: – korzystając ze słownika języka polskiego, objaśnia znaczenie terminu „manifest”, – czyta zadany tekst piosenki, – określa tematykę utworu, – określa problematykę tekstu, – z pomocą nauczyciela charakteryzuje nadawcę i odbiorcę tekstu.	Uczeń: – podaje przykłady, jak młodzi ludzie mogą manifestować poglądy i uczucia swojego pokolenia, – charakteryzuje nadawcę i odbiorcę tekstu, – wyszukuje funkcjonalne cytaty, – określa styl wypowiedzi nadawcy.	Uczeń: – charakteryzuje współczesne pokolenie młodych ludzi, – formułuje hasła głoszone przez nadawcę tekstu, – wskazuje środki językowe charakterystyczne dla określonego stylu wypowiedzi.	Uczeń: – interpretuje określone zachowania jako manifest młodego pokolenia, – określa związek haseł głoszonych przez nadawcę ze stylem bycia i priorytetami młodego pokolenia, – uzasadnia użycie określonego stylu wypowiedzi dla wzmocnienia przesłania tekstu, – dostrzega kontekst filozoficzny.	Uczeń: – poszerza i prezentuje informacje na temat wybranych wykonawców piosenek, gatunków muzyki, – prezentuje własną płytotekę.
67. Recytacja wybranego tekstu stanowiącego manifest młodego pokolenia	Uczeń: – potrafi opanować wybrany fragment utworu.	Uczeń: – wygłasza z pamięci wybrany utwór.	Uczeń: – wygłaszając z pamięci wybrany utwór, podejmuje próby zastosowania środków wzmacniających jego wymowę.	Uczeń: – potrafi opanować wybrany tekst na pamięć, – recytuje wybrany tekst, – potrafi występować publicznie.	Uczeń: – potrafi występować publicznie, – dba o prawidłową emisję głosu oraz prawidłową artykulację utworu poetyckiego.
68., 69. Proza	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

młodego pokolenia – Marta Dzido „Małż”	– czyta zadany fragment tekstu, – określa tematykę utworu – określa problematykę tekstu, – z pomocą nauczyciela charakteryzuje główną bohaterkę, – gromadzi materiał do kolażu przedstawiającego stereotypową kobietę.	– charakteryzuje główną bohaterkę, – dokonuje selekcji materiału do kolażu przedstawiającego stereotypową kobietę, – zna znaczenie wybranych związków frazeologicznych, – wskazuje charakterystyczne słownictwo i cechy stylu narratorki.	– wskazuje wpływ okoliczności zewnętrznych na ukształtowanie się stereotypowego wizerunku kobiety, – dobiera odpowiednie związki frazeologiczne do opisu stereotypowej kobiety, – funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzony materiał do budowy stereotypowego obrazu kobiety.	– wskazuje czynniki kształtujące stereotypy, – dokonuje ich oceny, – podaje własne propozycje frazeologizmów przydatnych do opisu stereotypowej kobiety, – wyszukuje fragmenty tekstu i posługuje się nimi w funkcji argumentacyjnej, – określa związki między stylem wypowiedzi a światem przedstawionym.	– recenzuje tekst, wskazując jego przydatność w kreśleniu wizerunku współczesnego młodego pokolenia, – poszerza informacje na temat M. Dzido i jej powieści.
70. Ćwiczenia ortograficzne. Pisownia partykuły „nie” z różnymi częściami mowy	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia i wymienia łatwe przykłady wyrazów, – pracuje ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – wyjaśnia zasadę pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy, – wskazuje wyjątki w pisowni.	Uczeń: – stosuje właściwe zasady pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy, – potrafi wskazać wyjątki od zasad pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia prawidłowy zapis wyrazów.
71. Poradnik językowy. „Cofać się do	Uczeń: – przedstawia zebrane informacje	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie „pleonazm”,	Uczeń: – swobodnie korzysta ze słownika	Uczeń: – potrafi pracować samodzielnie,	Uczeń: – potrafi operować bogatym słownictwem,

tyłu”, czyli masło maślane	na temat pleonazmów.	– podaje przykłady pleonazmów, – podaje przykłady poprawnych sformułowań.	poprawnej polszczyzny, – dokonuje przekształcenia zdań zawierających pleonazmy na konstrukcje poprawne.	– analizuje wybrane przykłady i wskazuje w nich błędy pleonastyczne, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	– ma świadomość poprawności językowej.
72. Tworzenie tekstu pisanego. Notatka	Uczeń: – analizuje przykłady notatek, – redaguje notatkę według instrukcji.	Uczeń: – zna cechy dobrej notatki, – redaguje notatkę – dba o poprawność językową wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje różnego rodzaju notatki, – dba o funkcjonalność notatki.	Uczeń: – objaśnia różnice między różnymi notatkami, – dostosowuje rodzaj i styl notatki do celu jej redagowania.	Uczeń: – podaje własne propozycje redagowania notatek.
Rozdział 9. Poezja o rzeczach zwykłych, czyli najważniejszych					
73. Żyj uważnie – Wisława Szymborska „Nic dwa razy”	Uczeń: – czyta wskazany tekst poetycki, – przy pomocy nauczyciela charakteryzuje podmiot liryczny, – określa tematykę i problematykę wiersza, – wyszukuje fragmenty tekstu o charakterze życiowych wskazówek.	Uczeń: – charakteryzuje podmiot liryczny, – wskazuje użyte związki frazeologiczne, – wskazuje elementy tekstu o charakterze symbolicznym, – wyszukuje funkcjonalne cytaty, – wskazuje fragmenty tekstu o charakterze życiowych	Uczeń: – objaśnia znaczenie użytych związków frazeologicznych, – wskazuje główną cechę ludzkiego życia, – wykorzystuje cytaty w funkcji argumentacyjnej, – analizuje budowę wiersza.	Uczeń: – objaśnia funkcje użytych związków frazeologicznych, – formułuje wnioski z lektury tekstu, – odczytuje symboliczne znaczenie róży i kamienia, – formułuje wskazówki życiowe na podstawie tekstu w postaci zdań rozkazujących, – określa związek budowy wiersza ze	Uczeń: – poszerza i prezentuje informacje na temat W. Szymborskiej, – samodzielnie wyszukuje i prezentuje informacje na temat polskich laureatów Literackiej Nagrody Nobla, – prezentuje muzyczną interpretację wiersza noblistki w wykonaniu Kory Jackowskiej.

		wskazówek, – wskazuje elementy budowy wiersza.		sposobem wypowiedzi podmiotu lirycznego.	
74. Szczęście na dłoni – spotkanie z wierszem Magdaleny Czapińskiej	Uczeń: – podaje znaczenie słowa "szczęście" – czyta wskazany tekst poetycki – korzystając ze słownika terminów literackich i słownika frazeologicznego, przy pomocy nauczyciela dokonuje analizy i interpretacji wiersza.	Uczeń: – sprawnie posługuje się słownikami, – korzystając ze słownika terminów literackich i słownika frazeologicznego, dokonuje analizy i interpretacji wiersza, – wskazuje funkcjonalne cytaty.	Uczeń: – podczas analizy wiersza wykorzystuje nabytą wiedzę z zakresu teorii literatury.	Uczeń: – podczas analizy wiersza funkcjonalnie wykorzystuje nabytą wiedzę z zakresu teorii literatury, – dokonuje własnej interpretacji wiersza.	Uczeń: – poszerza wiedzę na temat M. Czapińskiej i jej twórczości, – prezentuje piosenkę Anny Marii Jopek „Na dłoni”.
75. Kochaj – Jan Twardowski „Spieszmy się”	Uczeń: – czyta wskazany tekst poetycki, – przy pomocy nauczyciela identyfikuje adresata wiersza, – określa tematykę utworu, – nazywa uczucia, które budzi w nim wiersz.	Uczeń: – identyfikuje adresata wiersza, – określa formę gramatyczną użytych w tekście czasowników, – wskazuje funkcjonalne cytaty, – wskazuje użyte w tekście porównania.	Uczeń: – podaje propozycje odczytania pierwszego wersu utworu, – używa cytatów w funkcji argumentacyjnej, – charakteryzuje miłość, – wskazuje sposoby ocalenia miłości.	Uczeń: – nazywa funkcje użytych w tekście czasowników w określonej formie, – określa funkcję użytych środków stylistycznych, – uwzględnia w interpretacji wiersza kontekst filozoficzno- religijny.	Uczeń: – poszerza wiedzę na temat J. Twardowskiego i jego twórczości, – prezentuje na forum klasy inne wiersze tego autora.
76. Bądź wierny zasadom – Zbigniew	Uczeń: – podaje znaczenie słowa „przesłanie”,	Uczeń: – określa formę gramatyczną	Uczeń: – na podstawie wskazanych	Uczeń: – nazywa funkcje użytych w tekście	– poszerza wiedzę na temat Z. Herberta i jego twórczości,

Herbert „Przesłanie Pana Cogito”	– czyta wskazany tekst poetycki, – wskazuje czasowniki w tekście, – wskazuje wersy zawierające przesłania.	- użytych w tekście czasowników, – wskazuje funkcjonalne cytaty, – odczytuje przesłania zawarte w kolejnych wersach, – identyfikuje adresata wiersza.	- fragmentów tekstu formułuje nakazy i zakazy, – przedstawia najważniejsze informacje o Rolandzie, Gilgameszu i Hektorze, – identyfikuje ideał rycerza.	- czasowników w określonej formie, – identyfikuje opisany w tekście wzorzec osobowy i sytuuje go w tradycji, – dokonuje analizy i interpretacji tekstu z uwzględnieniem kontekstu biograficznego i historycznego.	– prezentuje na forum klasy tomiki wierszy tego autora, – uwzględnia kontekst filozoficzny i kulturowy istotny dla interpretacji wierszy Herberta.
77. Żyj blisko natury – Jan Twardowski „Mrówko ważko biedronko”	Uczeń: – czyta wskazany tekst poetycki, – wskazuje apostrofy w tekście, – podaje informacje na temat podmiotu lirycznego, – określa tematykę wiersza.	Uczeń: – wskazuje bohaterów lirycznych i adresatów wiersza, – charakteryzuje podmiot liryczny, – wskazuje użyte wyrażenia potoczne, – wskazuje elementy humorystyczne.	Uczeń: – na podstawie analizy stylu wypowiedzi charakteryzuje podmiot liryczny, – określa funkcję zastosowanych wyrażen potocznych, – odczytuje przesłanie wiersza.	Uczeń: – dokonuje analizy i interpretacji tekstu z uwzględnieniem kontekstu biograficznego i filozoficzno-religijnego, – określa funkcję użytych środków artystycznego wyrazu.	Uczeń: – prezentuje fragmenty biografii J. Twardowskiego, w których odwołuje się on do własnej twórczości, – przybliża pozostałym uczniom sylwetkę św. Franciszka z Asyżu i objaśnia główne założenia myśli franciszkańskiej.
78. Kim był „pan od przyrody” w wierszu Z. Herberta?	Uczeń: – czyta wskazany tekst poetycki, – identyfikuje bohatera lirycznego, – wskazuje fragmenty stanowiące opis bohatera, – wskazuje	Uczeń: – nazywa uczucia podmiotu lirycznego, – wskazuje korzyści płynące z nauk wygłaszanych przez bohatera, – odczytuje metafory.	Uczeń: – dokonuje charakterystyki bohatera wiersza, – dokonuje charakterystyki podmiotu lirycznego, – wskazuje peryfrazy, – wskazuje fragmenty tekstu, w których	Uczeń: – na podstawie opisu wyglądu i zachowań bohatera wnioskuje o cechach jego osobowości, – wskazuje kontekst historyczny konieczny do odczytania wiersza, – hierarchizuje i	Uczeń: – dokonuje głosowej interpretacji wiersza w trakcie jego odczytania, – przedstawia sylwetki innych nauczycieli, którzy wywarli wpływ na ukształtowanie czyichś poglądów.

	fragmenty stanowiące opis przeżyć i uczuć podmiotu lirycznego związanych z bohaterem wiersza.		ujawnia się stosunek podmiotu lirycznego do nauczyciela – gromadzi argumenty potwierdzające tezę, – formułuje przesłanie wiersza.	selekcjonuje argumenty potwierdzające tezę.	
79. Pomyśl o drugim człowieku – Edward Stachura „Człowiek człowiekowi”	Uczeń: – czyta wskazany tekst poetycki, – wskazuje źródło użytych skojarzeń, – identyfikuje odbiorcę tekstu, – szuka fragmenty o charakterze rad dla odbiorcy.	Uczeń: – charakteryzuje nadawcę i odbiorcę tekstu, – wskazuje funkcjonalne cytaty o charakterze rad, – wskazuje neologizmy, – wskazuje cechy budowy wiersza.	Uczeń: – odczytuje znaczenie użytych sformułowań wywodzących się ze świata zwierząt i przemocy – formułuje rady, używając czasowników w trybie rozkazującym – objaśnia, na czym polega podobieństwo kompozycyjne strof utworu	Uczeń: – określa funkcję użytych w tekście sformułowań wywodzących się ze świata zwierząt i przemocy, – wnioskuje na podstawie tekstu, – określa funkcję użytych neologizmów, – objaśnia zamysł takiej, a nie innej budowy tekstu.	Uczeń: – objaśnia, czym jest poezja śpiewana, – ocenia wkład E. Stachury w rozwój tego gatunku, – prezentuje nagranie utworu „Człowiek człowiekowi”.
81., 82. Tworzenie tekstu pisanego. Rozprawka	Uczeń: – analizuje przykłady rozprawek – redaguje rozprawkę według instrukcji.	Uczeń: – redaguje rozprawkę na zadany temat z wykorzystaniem trzech argumentów z życia, – stosuje słownictwo charakterystyczne dla rozprawki.	Uczeń: – redaguje logiczną i spójną rozprawkę na zadany temat z wykorzystaniem argumentów z literatury i z życia, – dba o poprawność językową wypowiedzi.	Uczeń: – redaguje logiczną i spójną rozprawkę, w której stawia hipotezę, – w rozprawce oprócz argumentów prezentuje kontrargumenty.	Uczeń: – redaguje rozprawkę, przywołując argumenty z różnych dziedzin, – cytuje w niej fragmenty tekstów, do których się odwołuje.
83. Ćwiczenia	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

językowe. Związki frazeologiczne	– przedstawia zebrane informacje na temat związków frazeologicznych, – poszukuje wyjaśnienia znaczenia związków frazeologicznych.	– ma świadomość zróżnicowania związków frazeologicznych, – wyjaśnia pojęcie związku frazeologicznego, – podaje przykłady związków frazeologicznych.	– swobodnie korzysta ze słownika frazeologicznego, – wyjaśnia funkcję związków frazeologicznych.	– potrafi pracować samodzielnie, korzystając ze słownika, frazeologicznego – redaguje tekst, wykorzystując różnorodne związki frazeologiczne.	– wskazuje źródła różnorodnych związków frazeologicznych.
84. Ćwiczenia ortograficzne. Pisownia tytułów	Uczeń: – wykonuje zadane ćwiczenia, – korzysta ze słownika ortograficznego.	Uczeń: – wyjaśnia zasady pisowni tytułów, – wskazuje przykłady tytułów, których zapis może budzić wątpliwości.	Uczeń: – właściwie zapisuje wskazane tytuły, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje korekty zapisu, pracując ze słownikiem ortograficznym.	Uczeń: – analizuje wybrane przykłady i wskazuje dotyczące ich zasady pisowni tytułów, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu, odwołując się do poznanych zasad.	Uczeń: – objaśnia potrzebę prawidłowego zapisu tytułów.
85. Poradnik językowy. Błędy językowe z imiesłowami	Uczeń: – przedstawia zebrane informacje na temat imiesłowów i najczęściej popełnianych błędach w konstrukcjach z nimi.	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie imiesłowu, – podaje przykłady błędów w konstrukcjach z imiesłowami, – podaje przykłady poprawnych sformułowań.	Uczeń: – dokonuje przekształcenia zdań zawierających błędne konstrukcje z imiesłowami na konstrukcje poprawne.	Uczeń: – potrafi pracować samodzielnie, – analizuje wybrane przykłady i wskazuje w nich błędy językowe wynikające z niepoprawnego użycia imiesłowu, – samodzielnie wykonuje ćwiczenia i dokonuje autokorekty zapisu,	Uczeń: – potrafi operować bogatym słownictwem, – ma świadomość poprawności językowej.

				odwołując się do poznanych zasad.	
86. Przepis na życie – „Dezyderata”	Uczeń: – czyta zadany tekst, – definiuje pojęcia: aforyzm, sentencja, złota myśl, – wyszukuje w nim informacje, – wyszukuje wskazówki przydatne dla siebie, – z pomocą nauczyciela redaguje swój przepis na życie, – wskazuje tekst, który wywarł na nim wrażenie.	Uczeń: – sprawnie posługuje się słownikiem języka polskiego, – wskazuje w tekście fragmenty o charakterze aforyzmu, złotej myśli czy sentencji, – zapisuje wskazówki w postaci zdań rozkazujących, – wyszukuje w dostępnych publikacjach przydatne fragmenty, – na podstawie zgromadzonego materiału redaguje swój przepis na życie, – redaguje oceniającą wypowiedź na temat wybranego tekstu omawianego na lekcji.	Uczeń: – uzasadnia, dlaczego dany fragment tekstu można określić jako aforyzm, sentencję, złotą myśl, – dokonuje selekcji zgromadzonego materiału, – redaguje spójny, poprawny językowo przepis na życie, wykorzystując zgromadzony materiał, – uzasadnia wybór tekstu, który wywarł na nim wrażenie.	Uczeń: – odtwarza system wartości osoby mówiącej w tekście, – wskazuje kontekst filozoficzno-religijny przydatny do interpretacji tekstu, – redaguje spójny, poprawny językowo przepis na życie, stanowiący kompilację różnych cytatów, – redaguje krytyczną wypowiedź na temat różnych tekstów literackich poznanych na lekcjach.	Uczeń: – prezentuje wykonanie „Dezyderaty” w aranżacji „Piwnicy pod Baranami”.

